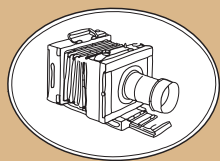

OBJEKTIV

Nr. 129

September 2010

JPA 226

Dansk Fotohistorisk Selskab

INDHOLD

3

Jeg kom i fotograflære i 1897

Carl Brandt

10

En detektivjagt på DDR centrallukkere

Leif Johansen

13

Elop - Uca Flensburg Mürwik

Leif Johansen

16

Store personligheder i den tyske fotoindustri

(3)

Emanuel GoldbergErnst Leitz II
(1881-1970)

Zeiss Ikons første generaldirektør
Klaus Eckard-Riess

19

Foto i USA

3.del

Hans Elfelt Bonnesen

25

BILLEDGRUPPEN

28

BOG & UDSILLINGSOMTALE

32

SAMLERDILLEN

38

'DIT & DAT'

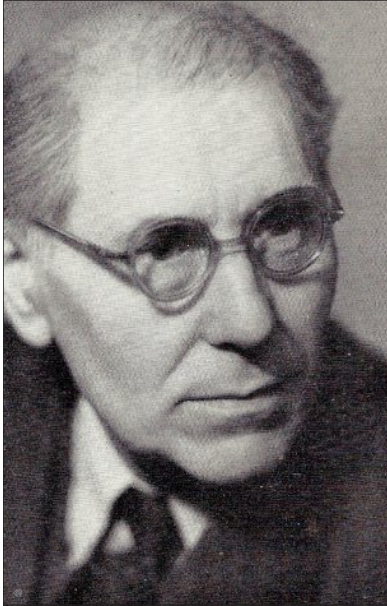
Foreningsmeddelelser, anvisnings- og orienteringsnyt

Layout & redaktion: Flemming Berendt

Forside: *Det smukke håndlavede Nellerødkamera*

Jeg kom i fotograflære i 1897

Carl Brandt
(1879-1969)

Selvportræt, 1954. A Alle fotos: C.B.

En ældre fotografs vandring med fotografien gennem snart 60 år kunne ved en virkelig indgående beskrivelse let blive til en hel bog. Det er svært at skille det rent faglige fra de individuelle indtryk af mennesker og forhold, som i tidens løb er undergået lige så store forandringer som selv faget. Hvis min beretning da ikke skal blive en tør opsummering af fakta, der ikke vil fæste sig syndeligt i læserens interesse. Om jeg da, i en forholdsvis kort omtale af fagets udvikling fra min læretid og et stykke frem imod nutiden, skal gøre de svundne år levende for kolleger af i dag, vil nødvendigvis private følelser og oplevelser, der kendetegner de skiftende tider, indgå som en meget væsentlig del af beretningen skrevet i 1954.

Fotografiens tekniske, økonomiske og kulturelle udvikling i de sidste 60 år har været jævnt fremadskridende, selv om der af og til har været spring. Således var overgangen fra de 'våde plader', til tørpladerne og fra albuminpapiret til kolloidumpapiret et fremskridt, der med ét sæt førte til en forenkling og stor lettelse i fotografens arbejde, idet han nu havde et færdigt grundlag for både negativ- og positivprocessen. Imidlertid tager det altid nogen tid med omstillingen til det nye, og så sent som

i 1897, da jeg kom i lære, præparerede vi endnu selv det rå, kriderede papir med den følsomme emulsion.

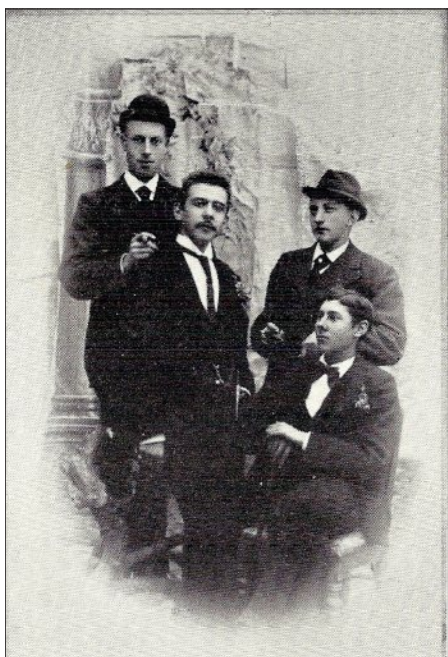
Da jeg kom i lære

Denne emulsion blev blandet i en stor flaske og bestod af kolloidium, æter samt alkohol og til sidst dråbevis tilsat sølnitrat under stærk omrystning. Sølvets tilsætning foregik ved svagt dagslys eller helst ved lampelys og da et godt stykke fra lyskilden (vi havde endnu kun petroliumslamper, så vi skulle passe på, at æterdampe fra den store emulsionsbeholdning ikke nåede åbent lys!). En sådan blanding skulle stå nogen tid og modne før brugen. Der blev lavet friskt papir hver dag til dagens forbrug, således at der om aftenen første gang blev gydet det, der næste dag var brug for.

I rammer i halvark-størrelse blev papiret spændt op, så det var stramt som et trommeskind. Derpå tog man en portion i en mindre flaske af lagerbeholdningen, og havde en anden flaske med stor tragt stående til at hælde det overflødig kolloidium i efter gydningen. Selve overhældningen skulle der nogen øvelse til. Væsken skulle flyde jævnt hen over papiret og bevæges fra den ene side til den anden, idet den løb af, ellers blev emulsionslaget stribet. I begyndelsen spruttede der jo noget over på hænderne, og når vi ikke ænsede det, fik vi nogle slemme, brogede hænder, når de bagefter kom ud i dagslyset; men en elev var for det meste stolt af disse fingre, der beviste, at han blev betroet dette

hverv. Rammerne med papiret stod nu i en tralle natten over i et skab i mørkekammeret, for straks om morgenen at blive gydet én gang til fra den modsatte ende. Trods dette fluidums brandfarlighed gik det alligevel, med et lille blus nede ved gulvet i skabet, og papiret tørrede på en times tid og var færdigt til at kopiere på. Dette papir var dejligt blødt i sin overflade, det kunne lægges sammen og skæres ud uden knæk i hinden, og så duftede det herligt.

Der kopieredes under atelierets glastag til hen på eftermiddagen, hvorefter dagens produktion blev vandet ud, tonet i guld, fikseret og skyllet. Under skylningen blev billederne klippet til efter et slebet glas; selv 18x24 billeder klippede vi i våd stand. Så kom opklæbningen på de dengang stive kartoner med firmanavnet forneden. Billederne blev lagt op på et stort glas i rækker oven på hinanden, således at det ene billede gik et lille stykke ud over det andet, for at der kunne tages fat på det med en lille kniv, og derpå fjernedes vandet med en gummirulle. I forvejen var der lavet en kop syrefri klister.

Siddende sammen med fra venstre, mine medlæringer L.C. Boe, senere Glamsbjerg og Chr. Jensen, senere Marstal samt medhjælper Jørgensen senere Thurø

Et klapbord blev stillet op, og to mand, én på hver side af bordet, tog nu fat. Denne ene smurte an og satte billederne på kartonen, den anden rullede dem fast og satte dem på traller, hvor de stod natten over. Kom der lidt klister ind på billedet, slikkedes det bare bort med tungen. Der var fart på, vi

skulle være færdig til fyraften kl. 7.00 som det hed dengang. Når billederne dagen efter var plettet ud, blev de højglanset i en varmevalse. Hvert billede fik påklæbet et stykke silkepapir som dække, derefter sorteret, samt forsynet med nummer bag på og lagt i konvolutter. Førstemedhjælperen kontrollerede og skrev adresser på.

At være kopist kunne til tider være ret enerverende, når der var mange plader at passe, ikke mindst en dag med varierende skydække. Når solen kom frem, gik det hurtigt, og man måtte vide, hvor de forskellige plader lå, hvor langt hver enkelt var fremme. Når det brændte på, råbte kopisten på assistance, og undertiden måtte alle plader vendes, til vi fik gået dem igennem. I den mørke årstid, når der dagligt kom nye forsyninger af plader til kopisten, kunne det knibe med plads, da måtte da måtte man tage alle vinduer i brug, også atelierets sidevinduer. Når solen en enkelt dag kom frem, måtte alle mand af huse og tage fat. Det var jo ærgerligt, hvis et aftryk, der havde ligget i flere dage og var lige ved at få nok, skulle brænde af. Nu til dags kan man knapt forstå, hvorledes vi fik afviklet en julesæson, men det gik som regel, selv om nogle kunder kom til at mangle et billede eller to, der så blev lovet til nytår.

Der blev taget mange plader daglig i en god provinsforretning på den tid. Søndagen var dog gerne den travleste med en 20-30 optagelser, mens der på markedsdage kunne være 100 eller flere. Men det var med små penge, der dengang blev betalt for fotografierne. Den gængse pris i ordentligt estimerede atelier var 3 kroner for 6 og 5 kroner for tolv visitkort, ét kabinet kostede 3 kroner og seks styk 10-12 kroner, men i billigforretningerne, som begyndte at florere omkring århundredskiftet først i København og derefter ude i de største provinsbyer, var priserne adskilligt lavere. Seks smalle visit, de såkaldte Empire, kostede 2,50 kroner med et 1/4 ark i tilgift, og nogle leverede endog et 1/2 ark i tilgift, når der bestiltes tolv billeder til 5 kroner.

Min læremester, fotograf Emil Hansen i Svendborg, må alligevel havde tjent gode penge, idet han for sit overskud havde bygget tre ejendomme på Lundevejen, da jeg kom i lære.

I forretningen beskæftigedes to medhjælpere og to-tre elever foruden datteren, frk. Benny, der hjalp til med udpletning i travle dage.. Førstehjælperens løn var 40 kroner og kopistens 30 kroner om måneden samt fri kost og logi. Eleverne betalte 200 kroner for at komme i lære, og læretiden varierede efter

alderen, således at en 17-18 årig kunne udlæres på ét år, yngre på halvanden til to år. På den tid kunne der jo ikke opnås den store færdighed i de forskellige grene af faget, men vi gik op i det med interesse og kom til at arbejde med det hele på nær fotografering, en svaghed i uddannelsen, som har fulgt faget helt op til vor tid.

Min læremester var for så vidt samvittighedsfuld nok, idet han tilbød mig at fremstille et svendestykke. Jeg fotograferede mine forældre og lavede alt fra begyndelsen til ende, og resultatet var i hvert fald til mine forældres fulde tilfredshed. Jeg fik da også straks efter læretidens udløb mit lærebrev og en plads som medhjælper, selv om den forud afgrænset til tre måneder. Og tro mig, jeg var høj i hatten den dag! Jeg var kun godt 18 år, da jeg den 1. februar 1899 med samt min vadsæk tiltrådte den lange rejse fra Svendborg til Nykøbing F.

Billetten kostede 3 kroner 50 øre, altså godt og vel et halvt dusin visitkortbilleder. Jeg blev modtaget på banegården i Nykøbing F kl. 23.30 af min tilkommende principal, sådan sagde vi den gang, samt en ven af huset, blev inviteret med hjem til en stor bøf, derefter på en cigar og en rundgang i atelieret samt arbejdslokaler, hvorefter jeg fulgtes til mit logi i Jernbanegade. Min stilling i hjemmet var fuldt familiær. Jeg havde således min egen pibe hængende på pibebrættet i stuen og selvfølgelig fri tobak, når jeg opholdt mig i hjemmet om aftenen, samt en cigar efter middagen om søndagen. Min løn var 10 kroner om måneden af hensyn til den mindre erfaring, jeg havde i faget. Det var hos fotograf S.K. Søndergaard. Han forstod at animere en ung mand til at tage fat og få noget ud af tiden, og han nåede på de tre måneder, jeg var hos ham, at få en nogenlunde habil negativ-retouchør ud af 'knægten'. At kunne retouchere negativer, så de *stod fint og roligt som var det marmor*, således som Søndergaard udtrykte det, var meget vigtigt inden for faget i disse tider.

Nået så langt kunne jeg i min næste plads hos Carl Petersen i Vordingborg få 20 kroner om måneden samt fri station. At det økonomisk lod sig gøre at klare sine fornødenheder, kan noteres, idet jeg i det år, jeg var i Vordingborg, foruden et sæt tøj og en ny overfrakke, vask og skoreparation, dog havde råd til at ryge min pibe hver dag efter middag og fyraften samt om søndagen købe tre friskrullede cigarer à 7 øre, tre til 20 hed det. Min principal røg ikke dyrere. En ekstra fin cigar kostede 10 øre.

Vi begyndte nu at lave matte billeder, platinbille-

der. Dette papir, der var af tysk oprindelse, blev efterhånden også lavet af Carl Poulsens nyoprettede fabrik Merkur i Valby, som havde fået god afsætning hos de danske fotografer med sit blanke papir. Dette nye matte papir var stadig dagslyspapir, men tonedes i stedet for guld med platin, og med sin varmgrå, matte overflade virkede det mere fornemt og gav derved anledning til en almindelig hævnning af fotografernes priser. Men det skulle alligevel tage sin tid, før det helt fortrængte de blanke billeder..

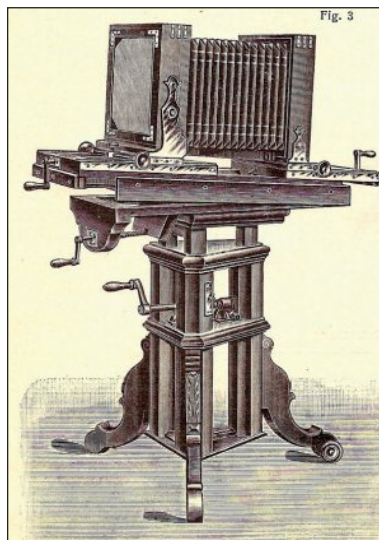
I en periode arbejdede jeg hos fotograf Arnholtz i Næstved og gjorde stadig fremskridt, hvilket gav sig udslag i forøget adgang til selvstændig fotografering på atelieret. Gagen steg fra 30 til 40 kroner om måneden, så den nu lå på højde med den gage en kommis i en manufakturhandel fik.

Sammen med min principal, fotograf E. Arnholtz' børn i Næstved, 1900

I denne forretning fremkaldte vi altid pladen efter at den enkelte fotografering, mens kunden ventede, så kunden såvel som fotografen kunne se resultatet. Der var noget mystisk i for kunden at de den 'neger' på negativet, der skulle forestille ham selv. Undtaget fra reglen var søndagene, hvor der blev taget så mange plader, at der ikke var tid til fremkaldelse med det samme. Prøvebilleder kendte man endnu ikke til, kunden bestilte sit halve eller hele dusin med det samme. Var en kunde skeptisk med hensyn til resultatet, og ville han derfor nøjes med ét billede, blev det altid beregnet til førstepris.

Denne førstepris varierede i Arnholtz' forretning, alt efter om det var et brystbillede, knæstykke eller helfigur. Et brystbillede var 1 krone dyrere end et helfigur på grund af mere retoucherarbejde. Jeg husker ikke prisen for ét visitbillede, men ét kabinet kostede 4 kroner for et brystbillede og 3 kroner for helfigur.

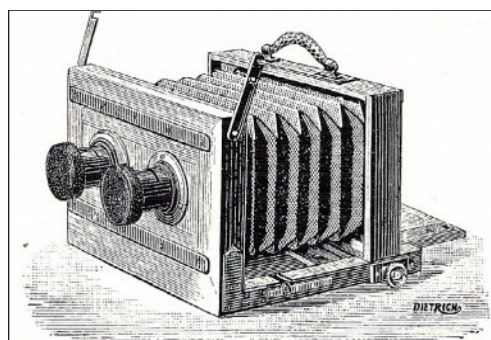
Universal Salon-Kamera med Stativ model 1904 og betagnet som nyeste konstruktion. Pris: til pladestørrelse 24x30 cm kr. 405,- For børneoptagelser kan anbringes på stativet en musikdåse, som man får til at spille og hører op ved at trykke på en knap. Kr. 10,-

For én medhjælper og et par elever, var arbejdet lagt således til rette, at der retoucheredes negativer to dage om ugen, kopieredes to dage og færdiggørelse af billeder to dage, altså to hold om ugen. Papiret til kopiering skar Arnholtz selv ud efter optælling af bestilte billeder, så det skulle gerne slå til, og guldbadet til toning satte han også selv an, lige som han næsten altid selv foretog toningen. Personalet gik i venteværelset efter tur, som der nu var optaget til, og når de udleverede billeder og modtog betaling skulle hvert beløb indføres med navn og pladenummer i kassebogen.

Jeg havde mit værelse op til arbejdsværelset, og undertiden kunne Arnholtz, når han en sen aften gjorde kassen op, banke på ind til mig, måske var jeg allerede gået til ro, og spørge om forskelligt vedrørende kassen.

Søndagen helligedes helt fotograferingen, så at der ikke var tale om fridag, men vi følte det alligevel som en helligdag, trak i søndagstøjet og røg en cigar efter aftensmaden. Mandag og torsdag, når der var mange plader at retouche, kom fru en op og gav en hånd med. Hun tog sit ur frem, lagde det ved retoucespejlet, og så retoucherede vi om kap, mens vi samtidig, ganske stille, sang flerstemmig

sange. Det var meget hyggeligt, og da det var fru en, der var partner i duetten, hørtes der ikke kritik. Ved frokostbordet havde jeg gerne den yngste søn på knæet og skar små ryttere til ham. To år hos denne elskværdige og kultiverede fotograffamilie kom til at betyde meget for min udvikling både som fotograf og som menneske. 1901 kom soldatertiden, og jeg husker, at jeg, skønt ingenlunde var ked af tjenesten, dog af og til ærgrede mig over den tid, jeg her syntes at spille i min fotografiske udvikling. Det viste sig imidlertid, at det i stedet blev en fordel at have haft faget på afstand i nogen tid.

Omkring århundredskiftet var stereoskopbilleder endnu ret yndede. Datidens fotografer benyttede f.eks. Det her viste stereoskopkamera af fransk konstruktion til plader 8,5x17 cm, og som inkl. 3 dobbeltkassetter kostede kr. 150,-

Efter en vinter hos min lærekammerat, fotograf L.C. Boe, den gang i Assens, hvor han allerede havde etableret sig, blev jeg medhjælper hos det sjoveste fotografpar, jeg tror har eksisteret i Danmark, og hos hvem såvel fotograferingen på atelieret som arbejdet i sin helhed foregik under så store modsætningsforhold, at atmosfæren altid var ladet med både komik og tragik.

Ved fotografering i dette atelier deltog altid to: fotografen og fru en, eller fru en og medhjælperen. Fru en arrangerede og sørgede i det hele taget for opstillingen, den anden part belysningen med gardiner og skærme samt at indstille kameraet. Når alt var klar og kassetten sat ind, havde operatøren at vente tålmodigt med bolden i hånden, indtil fru en hurtigt talte 1-2-3-4, så trykkede han på bolden, og efter lukkerens lyd kunne fru en bestemme, om eksponeringen var foregået i rette øjeblik; i modsat fald skulle der tages en ny pladen. Ved godt samarbejde mellem de to kunne denne operation foregå gnidningsløst, men var boldtrykkeren, utålmodig eller ikke agtpågivende nok, så kunne fru en eksplodere med udbruddet, *So kann ich nicht!*, forsvinde et øjeblik ind i arbejdsværelset, der lå for

enden af atelieret, vride hænderne, for at komme i ro, foretage adskillige synkebevægelser, hvorefter forestillingen atter kunne fortsætte. For den, der fra arbejdsværelset overværede denne scene, virkede det i høj grad komisk, men alt kan jo blive en vane, og jeg havde det udmærket hos disse to af temperament så forskellige, men hver for sig elskværdige og rare mennesker, hvis to halvvoxne børn blev mine gode kammerater.

Fig. 293

Når rejsefotografen omkring århundredskiftet drog på tur, kunne pladeskift og prøvefremkaldelse være et problem. Ovenstående transportable mørkekammer for rejsebrug, der let kan pakkes sammen som en paraply var en af løsningerne prisen var kr. 30,-

Jeg fik nu en stilling i Silkeborg i et nyoprettet atelier, hvor jeg skulle tage mig af atelierarbejdet; selv rejste fotografen ud og tog landskabsbilleder på store 30x40 cm plader, som han fremkaldte i jern-oksalat-fremkalder. Belysningen var gerne halvt eller trekvart modlys og gav ret hårde negativer uden skyer, som senere blev indsat på billederne. Efter disse billeder blev der taget 18x24 cm billeder og nedefter til postkort, som solgtes til boghandlerne. Vi er nu nået frem til 1903, og de blanke billeder var blevet til en saga blot. Platinbillederne var blevet enerådende.

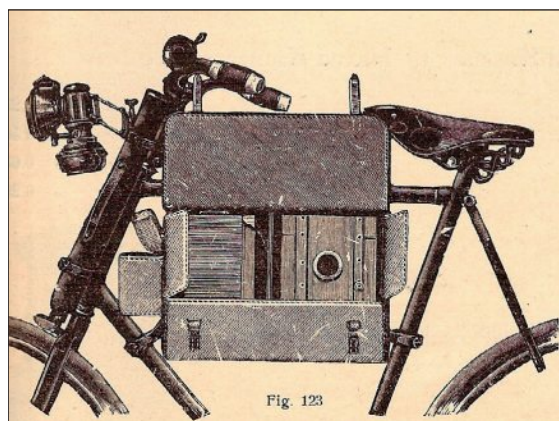

Fig. 123

Rejsefotografens let transportabelt udstyr anno 1903. Taskens pris kr. 8,50

Priserne var steget noget, og ved et tilfælde kom vi ind på at prøve gaslyspapiret. Vi skulle før jul lave en del kort til sanatoriet. Der blev skrevet til århus-grosserereren om gaslyspapir, og han sendte os, hvad han havde; det var ikke meget, men han lovede at skaffe mere.

Vi gik i gang eksponerede ved en gaslysbrænder, med lukket rund kuppel, men det blev lidt besværligt, da lampen sad for højt over vasken. Så fandt vi på at rive et passende antal tændstikker, der afbrændtes på én gang, det gik hurtigere. Vi fik lavet kortene til tiden, idet vi kunne benytte aftentimerne til arbejdet, men da resultatet efter vor mening ikke var særlig tiltalende, blev forsatte eksperimenter opgivet. Der skulle endnu gå adskillige år, før de store kanoner, som Juncker-Jensen, Elfelt og flere gjorde springet helt over til gaslyspapir og dermed autoriserede denne kopieringsteknik som fuldt anvendelig i den fine fotografis tjeneste.

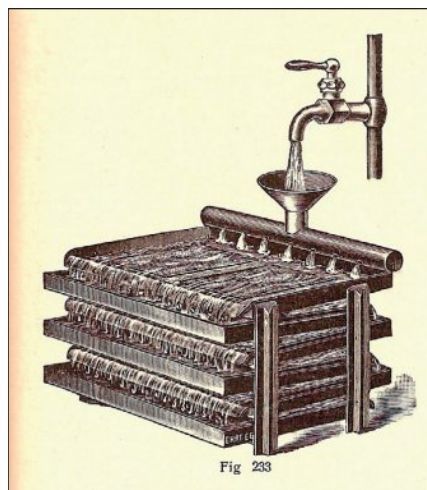
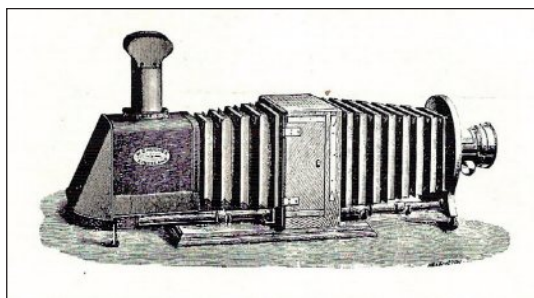

Fig. 293

Udvandingsapparatet model 1904 af zink, meget praktisk, bygget i etager, i hver etage er der plads til en plade, som ligger i en skuffe, der kan trækkes ud. Pladerne kunne ikke rides. Pris for 6 plader 18x24 cm kr. 18,-

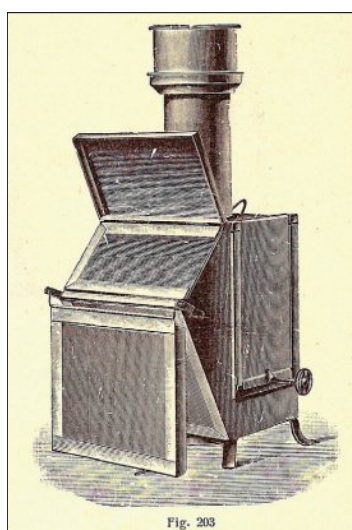
Jeg omtalte før billigforretningernes tilgift af 1/4-ark forstørrelser. Dette var jo muliggjort ved bromsølvpapirets fremkomst allerede før min tid. Forud forstørredes på såkaldt saltpapir og på albumin-papir ved hjælp af solarkameraet. Dette har jeg ikke oplevet, men jeg tror ikke jeg huske galt, at første gang jeg besøgte Juncker-Jensen, at have fået forevist den endnu den gang over ateliertaget liggende cirkelskinne, hvorpå solarkameraet havde været anbragt, så at det kunne bevæges rundt efter solen under belysningen. En eksponering med dette forstørrelsesapparat kunne vare op til tre timer. Dagslyset blev dog, også efter bromsølvpapirets fremkomst, i adskillige atelierer anvendt i forstørrelses-teknikken ved at indbygge forstørrelsesapparatet i

et vindue med fri luft, men dette medførte både tidsspilde og spild af papir på grund af lysets vekslen. Nogle fotografer lod deres forstørrelser lave hos Elfelt, for så selv at retouchere dem og gøre dem færdige.

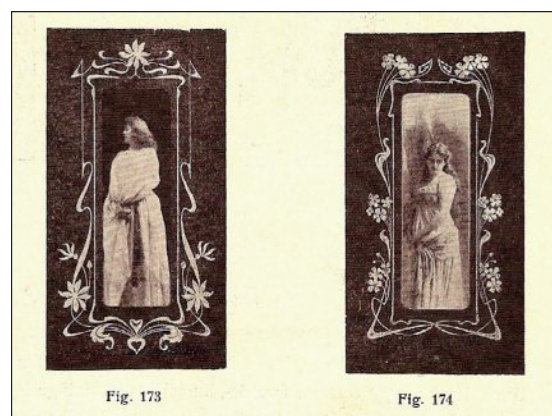
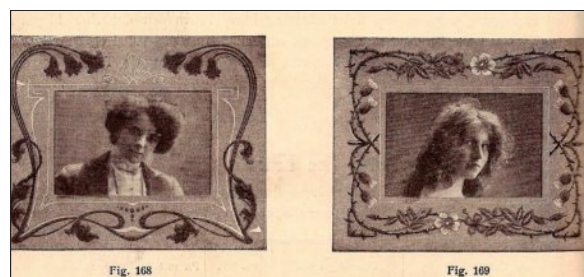
Forstørrelsesapparatet Bijow. Dette apparat bruges af de første fotografer i England, og er for tiden det mest fuldkomne af alle. Kondensatorlinsene er rektangulære og af fortrinlig kvalitet, de er anbragte i midterstykket på figuren og forbundne med lampen ved en bælg og med objektivet ved en anden bælg, hvorved opnås en let og sikker indstilling for alle størrelser. Lampen er af ny konstruktion, der har tre væger, der er således stillede til hinanden, at de giver et stort konisk lys, og lampen er godt ventileret. Objektivet er et meget fint dobbelt portrætobjektiv, der giver smukke billeder lige fra 1 fod til 20 fod i diameter. Dette forstørrelsesapparat til 16,5x21,5 cm koster kr. 390,-

Arnholz havde selv forstørrelsesapparat med auerlysnet på en gasbrænder, og forstørrelse foregik altid om aftenen, hvor arbejdsværelser uden for stort besvær kunne mørkelægges. Da det elektriske lys blev almindeligt, blev dette anvendt som lyskilde, og fremover blev så de vandrette forstørrelsesapparater erstattet med lodrethængende, der tog langt mindre plads og derfor kunne anbringes i ethvert mørkekammer.

Mørkekammerlampe model 1904 til petroleum, betegnes med fremhævet skrift som bedste lampe for fotografer pris kr. 13,-

Vi er nu nået til 1905, og jeg etablerede mig i Assens. I de følgende år sker der ikke noget særligt før henimod Den 1. første Verdenskrig, hvor det endnu var de platintonede billeder, der var det almindelige. Men under krigen steg platin i pris fra 1 krone og 65 øre til 14 kroner for 1 gram platinchlorid, det højeste, jeg har betalt, og dette kunne jo nok mærkes, selv om vi regnede med at kunne tone ti ark papir i 1 gram platin, når vi ikke tonede igennem til gråt, men lod billederne være brune. Denne varmbrune tone var ganske køn, men viste sig i det lange løb ikke at være særligt holdbar; billederne falmede, og mange billeder fra denne periode er derved gået tabt.

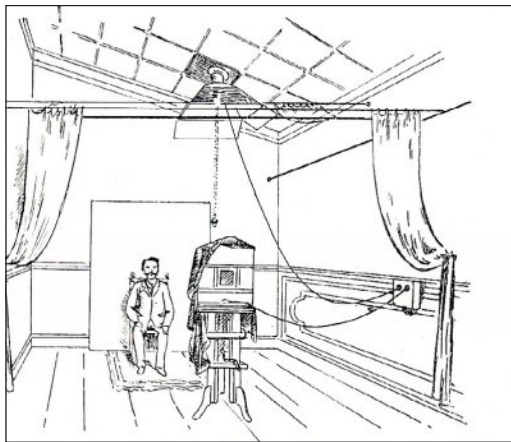

Eksempler på gængse portrætkartoner og postkort standere omkring århundredskiftet

Det samme gjorde sig gældende ved toning i guld, hvilket forsøgte, idet guldet ikke var steget i pris, men tonen blev ikke køn, nærmest rødgullig, så det tager nu efterhånden fart med at prøve det nye og forbedrede gaslyspapir, som der fra fabrikernes side reklameredes kraftigt med, og som tilsyneladende kunne stå lige så smukt som dagslyspapiret, og i slutningen af 1918 og i løbet af 1919 var mange af de største atelierer både i København og i provinsen gået over til gaslyspapiret, og snart blev springet gjort overalt.

Anvendelsen af kunstlys på atelieret var for længst i gang. Først prøvedes med magnium. Der indbyggedes skorstenen i taget til udgang for røgen, og forskellige anordninger for elektrisk tænding af mag-

niumpulveret, sat i forbindelse med lukkeren på kameraet, så eksponering og afbrænding kunne ske samtidig, blev forsøgt, uden dog at give tilfredsstillende resultater. Men derefter kom det elektriske lys.

Arbejdsstegning til indretning af magnesiumbelysning i et atelier fra 1901. Portrætoptagelser ved kunstigt lys er i øjeblikket meget aktuelt

Først buelampen og senere de store 500-watt pærer i blå daglyskupler, der fremover førte til det elektriske lys' sejrsgang i ateliererne. Ved buelampens fremkomst skete også en lille revolution på kopieringsområdet, idet det viste sig, at dette lys kunne erstatte dagslyset ved kopieringen, så der nu også kunne kopieres om aftenen. Efter forretningstid blev et bord stillet under lampen og kopieringsrammerne anbragt derpå med silkepapir over, idet lampen måtte have en skærm på hovedet som en stor kasketskygge, der ragede hen over ansigtet, for at skærme øjnene for det direkte lys. Uden denne foranstaltning pådrog adskillige sig en farlig øjenbetændelse. Under alt dette glemtes dog ikke de mere, om man så må sige, ædle kunstneriske kopieringsmetoder som kul- gummi- og bromolieprocesserne.

Gummi-Drengene i D.F.S.' lokaler i april 1919. Stående fra v.t.h.: Otto Nørmark, fru Søndergaard, H. Steffensen, C. Brandt, Gorup, Haarup. Sidende fra v.t.h.: Carl Petersen, Albjerg, Bjerknæs, kursuslederen Knudstrup-Andersen, Juncker-Jensen, Johs Hansen og ukendt dame

Der blev af Dansk Fotografisk Forening både i kredsene og især i foreningens nyindrettede atelier og lokaler på Teknologisk Institut i København afholdt demonstrationer og kursus i disse discipliner, og flere af de ældre fotografer vil sikkert huske disse. På min væg hænger et billede fra et sådant kursus. Juncker-Jensen signerede det med ordet: *GummiDrengene*, April 1919.

Der deltog fjorten fotografer, og så vidt jeg kan se, er vi endnu seks tilbage fra dette kursus. Selv om denne art billeder aldrig blev nogen almindelig salgsvare, blev den for adskillige fotografer en hobby, noget, man lavede i sin fritid og derved fornyedes i interessen for at lave noget personligt. I samme periode fra 1914-1915 fremkommer nu sketch-epidemien. Det var her, som før, Juncker-Jensen, der gik foran og lancerede de første billeder i denne genre. Disse lyse og lette billeder med lidt mere eller mindre, mere mindre!, kunstnerisk anbragte streger i baggrunden tiltalte fotograferne, og inden længe sås disse sketchbilleder overalt i udstillingsskabene landet over, og de blev en publikumssucces. Der var også en økonomisk fordel ved disse billeder, idet der efter små negativer kunne laves store billeder i udvendig mål, således at 18x24 cm billeder som regel blev taget på kabinetplader, mens visitoptagelser blev til kabinetbilleder. At dygtige fotografer lavede smukke billeder af slagsen skal noteres, men almindeligvis var det en misforstået billedfremstilling.

Når man ser tilbage på udviklingen af de for fotografien til rådighed stående materialer og apparaturer i det tidsrum, der her er tale om, kan det undertiden nok forbavse én, at man i sin tid med plader, der var mange gange mindre lysfølsomme end de nu almindeligt anvendte, og med dagslyset som eneste lyskilde på atelieret, alligevel kunne fremstille portrætter af endog meget høj kvalitet..

Imidlertid har det nok dengang som nu først og fremmest været personen bag kameraet og så en teknisk kunnen, der under de givne forhold magtede at bringe det forhåndenværende materiale til fuld, frugtbringende udnyttelse. Fotografiens enorme udvikling især indenfor videnskaben og på mange kulturområder i denne årrække vel, selv om den på mange måder har grebet ind i fotografens virke, være mere alment bekendt og for i øvrigt uden for disse erindrings område og formål, der væsentligst har været at skildre fotografens forhold og arbejdsvilkår i en tid, der endnu kan huskes. ●

En detektivjagt på DDR centrallukkere

Leif Johansen

Vidner:

Dr Gerhard Jehmlich

Leder af forskning og udvikling ved VEB Pentacon, forfatter til VEB Pentacon Dresden – Geschichte der Dresdner Kamera- und Kinoindustrie nach 1945.

Herrn Ing. Werner Hahn

Konstruktionsleder Kamera ved VEB Pentacon Dresden og leder af udviklingsgruppen for Prestor- Zentralverschluss 1958 ved VEB Zeiss Ikon Dresden.

Herrn Schreiber

Tidligere tekniske leder ved Balda/Belca.

Herrn Hartmut Thiele

Deutsche Photooptik von A – Z - Objektivverschluss.

Herrn Herbert Blumentritt

Geschichte des Dresdner Fotoindustrie.

Herrn Richard Hummel †

Spiegelreflexkameras aus Dresden.

I min interesse for kameraer fra Dresden herunder specielt fra tiden efter 1945 kom jeg snart til at skulle finde ud af, hvorledes DDR centrallukkerne i sidstnævnte periode egentlig var opstået. Nedenstående er resultatet af mine undersøgelser.

I det følgende vil en lukker blive betegnet med et S, hvis det er en lukker, der spændes selvstændigt før brug. Dette kan ske koblet sammen med filmfremføringen. Bogstavet A står for automatlukker, som bliver spændt af udløseren, når den trykkes ned. Hæmværk for lange tider op til 1/25 sek. møder vi normalt kun ved S lukkere.

Det er velkendt, at med dannelsen i 1926 af Zeiss Ikon fik Carl Zeiss gennemtvunget, at alle partnere i 80% af de bedre objektiver skulle anvende lukkere fra F. Deckel München (Compur familien), hvor Carl Zeiss havde stor aktiemæssig indflydelse.

Tilbage for de enkelte produktionssteder var blot selv at lave lukkere til bokskameraer samt enklere lukkere bl.a. Klio hos Zeiss Ikon. De fabrikker i øst, som forblev udenfor Zeiss Ikon, brugte også fortrinvis lukkere fra Deckel eller Gauthier (Pronto familien).

Fra Dresden området var der før Den 2. Verdenskrig en større produktion af A lukkere ved Gbr. Werner i Tharandt (Junior og Stelo). Endvidere antydes det, at Max Baldeweg (Balda) muligvis havde en produktion af mere avancerede lukkere. Det må dog her tages i betragtning, at nogle af fabrikanterne udenfor Zeiss Ikon fik leveret lukkere fra Deckel, Gauthier og Werner med eget navn.

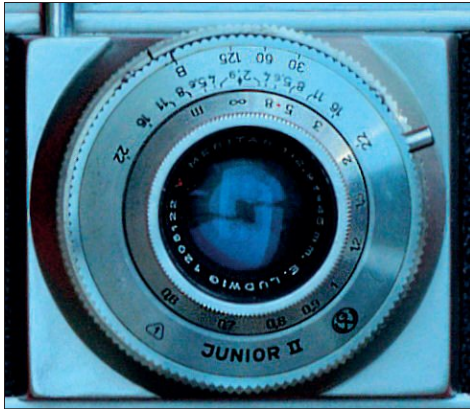
Det fremgår af vidnerne, at Zeiss Ikon sammen med andre i de første år efter 1945 brugte (importerede) lukkere fra Deckel og Gauthier, men at der snart dels kom et forbud i Vestzonerne mod eksport af disse lukkere til Østzonen, dels at Østzonen/DDR efter valutareformen i Vest ikke havde valuta til i større omfang at betale for vestlukkerne. Man møder dog DDR kameraer med vestlukker, men kun ved kameraer beregnet til eksport til vesten (C. Zeiss Jena Werra og Altissa Altix). Det var derfor nødvendigt at opprioritere produktionen af egne centrallukkere herunder at fremme en nyudvikling.

Situationen i de første år var følgende:

* Enkelte kilder nævner, at der blev lavet en Compur kopi, men flertallet af vidnerne afviser dette på kraftigste.

* Mimosa kameraværk (fra 1946 til 1950) lavede Velax (A) samt Corona (S). Den sidste er sjælden at møde, det er mere almindeligt, at der til Mimosa kameraer bruges Prontor. Mimosas kameraproduktion ophørte og Mimosa kameraet blev muligvis et kort stykke tid lavet i KW Niedersedlitz. Jeg har også en Mimosa I med Stelo (A) lukkeren fra Gbr. Werner, men mon det ikke er overskudsmateriale fra før krigen

* Gbr. Werner i Tharandt lavede Junior (A) og Junior II (A). Werner blev en del af VEB Freital sammen med W. Beier, der i 1980 kom ind under Kombinatet Pentacon

Beirette Junior II

VEB Balda værk/ Belca værk lavede Ovus (S) en lukker med samme funktionsområde som en Compur. Ovus (S) blev videreudviklet til Cludorlukkeren som fandtes i mange kameraer op mod 1950 herunder nogle af tidlige Altix, Welta og Certo ud over Belca selv. Efterhånden som behovet voksede, viste det sig, at Cludor (S) ikke egnede sig for masseproduktion, hvorfor den blev revideret og kom til at hedde Vebur (S).

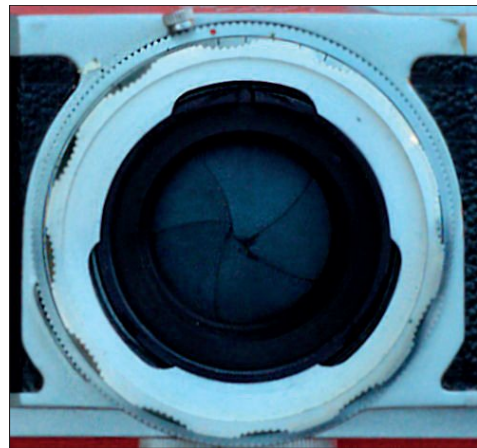
Cludor Altix III

Vebur Belmira

Alle disse lukkere var 3 bladede. Produktionen af lukkere på Belca værket ophørte i takt med, at produktionsstedet kom i gang. Belca fortsatte med kameraproduktion af egne mærker indtil sammenlægningen med Zeiss Ikon i 1958. På Belca Wærket var der derefter specialproduktion af tilbehør og senere mindre kameraserier herunder Praktisix nok i tæt samarbejde med udviklingsafdelingen for Pentacon, som blev samlet på KW værket i Niedersiedlitz, idet Praktica fremstillingen var flyttet til ICA bygningen

Mimosa Kamerawerk kom allerede omkring 1950 ind under VEB Zeiss Ikon. Nogenlunde samtidig overgik lukkerproduktionen ved Belca til VEB Zeiss Ikon, som placerede den i bygningerne fra det nu nedlagte Mimosa Kameraværk

Tempor Altix V

Til dette var knyttet en udviklingsgruppe som i 1952 kom med en 5-bladet nykonstrueret lukker Tempor (S) til erstatning for Vebur. I 1954 begyndte udviklingen af en anden lukker, Prestor (S) 5-bladet med roterende blade i stedet for svingende. (se Svend Frederiksens artikel i *Objektiv* 86/1999 s.32).

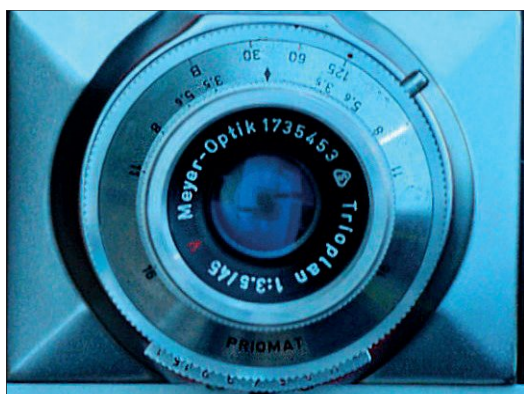

Prestor Werra

Målet med den var egentlig at nå 1/1000 sek. men fakta blev 1/750 sek. Prestor kom også i en variant til SLR kameraet Pentina eneste DDR kamera med vekselloptik og centrallukker.

Prerstor Pentina

Priomat Pentona

Objekt 4 stod endvidere for nykonstruktionen af lukkeren Priomat (A). KKW/Pentacon brugte Priomat i Pentonakameraer; nogle få af disse fik dog en Prestorlukker (overkill).

Den lille guldfarvede Penti (24 x 24) startede som Orix hos VEB KKW, fik navnet Penti/Penti I og II og blev en overgang fremstillet hos Welta (udenfor KKW/Pentacon) for til sidst at komme tilbage til Pentacon, der fik den tidligere kemiske fabrik Helfenberg indrettet som produktionssted.

Her kunne skoleelever komme og få den obligatoriske polytekniske undervisning. Lukkeren i Penti er en navnløs lukker af samme type som Priomat, så mon ikke Pentacon bruger sin egen Priomat.

Altix brugte et lager af Compurlukkere fra før krigen (Altiflex) til Altix II. De fleste variationer af Altix III blev forsynet med en navnløs automatlukker, hvis produktionssted ikke har kunnet efterspores. Enkelte Altix III fik Cludor. Derefter gik Altix over til Vebur og Tempor i Altix IV, Altix V og Altix n.

Welta og Certo fulgte mønstret med først at tære på lagrene fra før krigen samt importerede Compur/Prontor. Da dette ikke længere var muligt, blev der derefter anvendt DDR lukkere fra Cludor.

Imidlertid blev Praktikaserierne en så stor succes også i form af eksport dvs valutaindtjening, at VEB Pentacon i løbet 70'erne koncentrerede sig om Praktica ud over den ret specielle videreførelse af EXA, der blev lavet ved Certo Werk, det lille Penti I/II samt lommekameraet Pentacon K16.

Gbr. Werner i Tharandt fortsatte med at lave Junior, også da fabrikken indgik i VEB Freital, og var dermed hovedleverandør til Beierette serien fra Beier i Freital senere VEB Freital. Denne serie løb lige frem til 1990.

Beierette Electronic fra 1981 var et meget avanceret lille søgekamera med automatik. Lukkeren 'Program 4-/500' blev udviklet i et samarbejde mellem VEB Freital, Pentacon og et elektronikfirma fra Berlin. Den styredes elektronisk fra 4 sek. til 1/500 sek.

Mærker:

- * Gbr. Werner er kendetegnet med en cirkel, hvori et G står omgivet af et W.
- * Cludor har intet mærke.
- * Vebur, Tempor og Prestor har det velkendte Ernemann Tårn fra Pentacon.

Resultat:

- * Hvem kopierede Compur? – Ingen.
- * Hvem startede spændlukkere i DDR? – Mimosa og Balda
- * Grundlaget for den videre produktion af spændlukkeren i DDR? – Balda/Belca
- * Hvem lavede datidens hurtigste lukker? – VEB Pentacon.
- * Hvor blev Corona af? – Ingen ved det.

Ikke alle gåder kan besvares. ●

Elop - Uca Flensburg Mürwik

Leif Johansen

Det nærmeste Danmark er kommet til en nyere serieproduktion af kameraer med bakelitegen-skaber er ca. 2 sømil.

Baggrund:

Det er velkendt, at der især i de tyske vestzoner blev etableret en række kamerafabrikker i årene efter krigen. Teknikere og erhversfolk skulle efter krigstjeneste finde et arbejde og hvorfor ikke prøve at være selvstændige. Dertil kom, at mange var flygtet fra øst mod vest og skulle starte på en ny tilværelse. En af disse var en medarbejder (navn ikke kendt) fra *Feinmechanische Werkstätte Jena* (1946-1951) ejet af Franz Robert Neubert.

Personer med eller uden teknisk baggrund begyndte med ganske små virksomheder i de områder, hvor skæbnens gunst/ugunst havde placeret dem. Nogle blev etableret ved, at virksomhedsledere fra især Dresdenområdet flyttede vest på (Balda Bünde Max Baldeweg, Lippische Kamerafabrik med Richter fra Tharandt/Dresden).

Der er også eksempler på, at der i denne periode startedes kameraproduktion på bestående virksomheder, der før Den 2. Verdenskrig ingen kamera-produktion havde (King, Braun).

Mange af disse små virksomheder forsvandt lige før eller efter 1960, hvor kravene til nyudvikling og kapital blev for store (DiAx Ulm, Saraber Goslar, Efka/Futura). Andre fik en længere levetid (AkA Friedrichshafen, Dacora, Leidolf, King).

Historie

Ved udgangen af 1945 blev der etableret to optiske virksomheder i nærheden af Flensburg.

Den ene var 'Elektro-Optik GmbH i Sandwick / Glücksburg', hvor også vores person fra Jena var virksom. Den anden var 'Optische Werkstätten, Flensburg / Mürwik' med stifteren Hans Buschack i den tidligere marineingenørskole - en del af det marinehovedkvarter, hvor Dönitz regerede nazityskland efter Hitlers død. I dag er det et mondænt lystsejlerområde, Sonwik.

De to selskaber arbejdede tæt sammen. Den første var finmekanisk og lavede husene og lukkerne, medens det sidste lavede objektiverne. Det første produkt var kameraet Elca 1947.

Efter valutareformen i 1948, gik de to virksomheder sammen under navnet 'Vereinigte Elektro-Optische Werke G.m.b.H. Flensburg / Mürwik' i Buchards bygning med logoet 'ELOP'.

På photokina 1950 blev SLR kameraet Uniflex præsenteret. Alt blev produceret af firmaet: kame- rarus, spaltelukker og objektiv. Men som mange virksomheder dengang havde det ikke tilstrækkelig kapital til at bygge en stor produktion op. 1951 måtte selskabet indgive konkursbegæring ved retten i Flensburg.

Med støtte fra delstatsregeringen i Kiel under programmet *At redde arbejdspladser*, blev i slutningen af 1951 grundlagt et nyt firma 'UCA Werkstätte für Feinmechanik und Optik G.m.b.H.'. Produktionen omfattede det gamle program, idet blot navnene ændredes, så Elca II var Ucanette og Uniflex hed Ucaflex. Objektivnavnene skiftede til Ucar" Ucaplan og Ucalux.

Der var mange problemer med patentrettigheder omkring flashsynkronisering på Ucaflex med Leitz UCA blev i september 1952 overtaget af Agfa Camera Werk, München, Kameraproduktionen blev indstillet, men i et par år var værket leverandør af tilbehør til Agfa. Ved den endelige lukning flyttede nogle få medarbejdere til München.

Der blev i Flensburg produceret ca.1.000 (!) Ucaflex kameraer og ca. 20.000 Elca /Ucanette kameraer.

Agfas overtagelse ligner overtagelsen af Witt (Iloca) i Hamborg omkring 1960. Begge overtagne firmaer blev lukket og i Elop/UCA har ikke sat sig spor i Agfas senere produktion. Det må betegnes som markedsrengøring.

Kameraer

Elca modellen kom som nævnt i 1947 og blev lavet til omkring 1949. Billedstørrelsen var 24 x 24 mm, objektiv 4.8/35 fix focus (?) tilsyneladende med en blændering med huller og en simpel lukker af bokskameratype. Senere blev objektivet erstattet med et objektiv med afstandindstilling.

Elca/Ucanette II havde et tilsvarende hus, men var noget mere avanceret dog stadig med 24 x 24 mm

W. Kermann: Deutsche Kamera 1945-2007

billedstørrelse på 135 film. Man kunne vælge Vario 200, Prontor-S eller Prontor 300 lukkere i objektiver som Elocar 4,5/35 eller Elopian 2,5/40.

Kadlubek: Kamera-katalog 5. udg

Lukkeren var monteret bagved objektivet. Produktionen begyndte i 1948 og forløb til omkring 1951. Der er mindre forskelle fra Elca II til Ucanette i objektivmonteringen.

Disse to kameramodeller har en vis lighed med Saraber Finetta fra Goslar. Konstruktorerne har vel fundet den samme løsning i den mangelsituation, som eksisterede i de første år efter krigen.

Uniflex/Ucaflex modellerne er SLR kamera til 24 x 36 mm på 135 film. Uniflex er en videreudvikling af Neucaflex som Neubert lavede i Jena og som altså blev 'overført' til Elop af personen fra Jena. Der er spaltelukker først uden hemværk senere med et sådan værk B, 1, ... 1/1000.

McKeown's: Camera 1995-96

Den er fuld synkroniseret (efter reklamen⁴). Objektiverne er forsynet med en M40 skruetilslutning (Neucaflex var M39 Leica). Standardobjektiv var Elolux/Ucalux 1:1,9 men også Xenar 2,8/50 Xenar 3,5/50 og Xenon 1,9/50 kunne anvendes. Der er tilsyneladende ikke blevet lavet objektiver med andre brændvidder.

Ucaflex har et meget specielt søgesystem, hvor spejlreflexen med et prisme giver et 6 x forstørret udsnit af ca 10% af billedet, hvorved afstanden indstilles ved skarphed på matskiven. Når udløseren trykkes længere ned skubbes prismet til side og giver plads for en normal søger.

Herved undgår man, at søgerbilledets lysstyrke bliver stærkt afhængig af blændeindstillingen. Uden at være teknisk den samme løsning genfinder vi ideen ved KW Niedersedlitz Praktina.

Ucaflex er Vesttysklands første SLR kamera og med det lave produktionstal også et af de dyreste som samlerobjekt. Der var november 2009 et par tilbud på E-bay som Køb straks tilbud på ca 1000 EURO uden tysk moms dvs ca 1190 EUR (8.850 kr).

Efterskrift

Jeg har modtaget en e-mail fra Jonas Nordahl. Han har arvet en Elca 2 og ville gerne prøve at fotografere med kameraet, men uden held. Her fangede han mig, jeg havde overhovedet ikke spekuleret i de baner, da artiklen blev skrevet. Der er ingen tilbagespolingsknap, og der mangler en modtager-spole. Straks tænkte jeg på Agfa Karat, men en test viste, at Karat patronerne ikke passer i kameraet. Løs modtagerspole kendes fra bl.a. Exakta/Exa og Altix. De bliver hurtigt væk, så det er ikke utænkeligt, at mine to kameraer har haft løse modtagerspoler. De kan erstattes af gamle spoler fra normale 135 patroner. Filmen skal blot klippes til med tunge i midten.

Die Präzisions-
Kleinbildkamera

ELOP *Elca II*

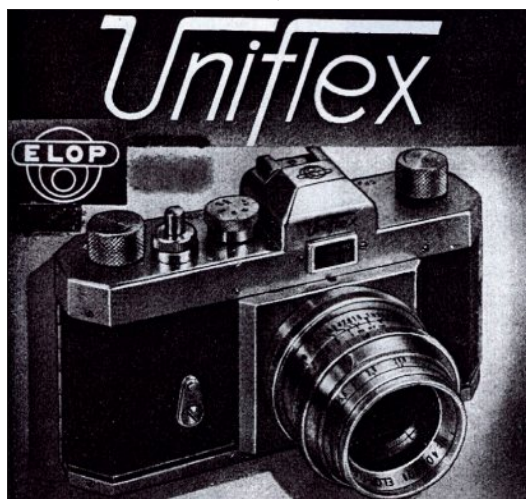
mit Objektiv „Elopan“ 1 : 2,5
(hart vergütet)
mit Prontor-S-Verschluss nur
DM 135,-

mit Objektiv „Elocar“ 1 : 4,5
(hart vergütet)
mit Vario-Verschluss nur
DM 83,-

2 Jahre Garantie

VEREINIGTE ELEKTRO-OPTISCHE WERKE G.m.b.H.
FLENSBURG - MÜRWIK

Elca II, 1949

Uniflex, 1950

Ulcabett **KLEINBILDKAMERA**

Bildformat 24 x 24 mm
Kleine, handliche Form
Lichtstärke 1 : 2,5 und 1 : 4,5
Schneckenangfassung
des Objektivs

UCA WERKSTÄTTEN
FÜR FEINMECHANIK
UND OPTIK GMBH
FLENSBURG

Ulcabett, 1952

Værre er det med tilbagespolingen. Der er ingen mulighed. Jeg har forgæves prøvet at finde en gratis manualkopi, men efter kontakt med Peter Barz fra Die Gesellschaft für PhotoHistorica e.V. og redaktør for tidsskriftet Photographica Cabinet er forklaringen følgende:

Ud over patronen med filmen, skal man have en tom patron. Dengang havde man patroner, der kunne skilles ad og bruges flere gange, spolen skulle have en slids. Man tog spolen ud af modtagerpatronen og skar filmen til, så den passede i slidsen i spolen og samlede modtagerpatronen med filmen indført.

De to patroner blev taget ud af kameraet. Filmen blev klippet løs af leveringsspolen og modtager-spolen blev afleveret til fremkaldning. Altså stadig en form for Karatprincip med to patroner. ●

Litteratur:

1. Willy Kermann:
Deutsche Kamera 1945 – 2007 4. udg
2. Kadlubek:
3. Kamera-Katalog 5. udg. PhotoDeal forlag
3. McKeown's Cameras 1995-96
4. Steimers Fotoliste 2009 – 2010.

fig 1 + fig 2: Kameraerne tilhører Erwin Meyer i Åbenrå.
fig 3: er et billede fra Ebay/internet.

Agfa Camera-Werk Aktiengesellschaft, München

Die Hauptversammlung vom 27. März 1957 hat die Erhöhung des Grundkapitals um 20 000. – DM auf 13 620 000. – DM beschlossen. Die Kapitalerhöhung ist durchgeführt. Die „UCA Werkstätten für Feinmechanik und Optik Gesellschaft mit beschränkter Haftung“ mit dem Sitz in Flensburg sind auf Grund des Verschmelzungsvertrags vom 14. März 1957 des Beschlusses der Gesellschafterversammlung vom 27. März 1957 mit der Gesellschaft durch Aufnahme verschmolzen. Die Hauptversammlung vom 27. März 1957 hat die Änderung von § 3 (Höhe und Einteilung des Grundkapitals) und von § 4 (Geschäftsjahr) der Satzung beschlossen.
(Amtsgericht München)

Jura meddelelse fra 1957

Store personligheder i den tyske fotoindustri (2)

EMANUEL GOLDBERG

(1881-1970)

Zeiss Ikons første generaldirektør

Klaus-Eckard Riess

Ikke ret mange, der er interesserede i kameraerne fra Zeiss Ikon, har hørt om Emanuel Goldberg. Hans navn har ikke den samme kendte klang som Ernemann, Goerz eller Zeiss og Leitz.. Og dog bærer han lige så stor en del af æren til konstruktionen af den første Contax som Heinz Küppenbender, der altid nævnes som opfinderen af Leicaens skarpe konkurrent.

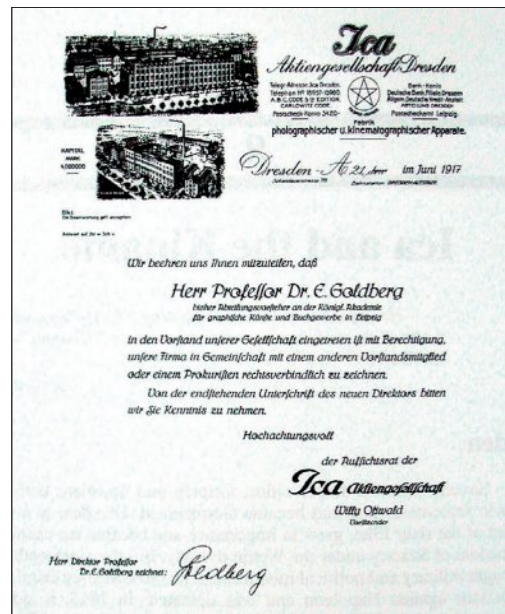
Emanuel Goldberg

Årsagen til denne tavshed omkring hans navn er nok en meget dramatisk og pinlig episode i Zeiss Ikons historie, som allerhelst skulle gå i glemmebogen. Goldbergs nazistiske og senere kommunistiske arvtagere har i hvert fald ikke følt sig motiveret til at mindes en genial jødisk videnskabsmand og industrimanager af russisk herkomst.

Emanuel Goldberg fødtes 1881 i Moskva som søn af en højtstående jødisk militærlæge og en mor af tysk-jødisk afstamning. Han studerede kemi i Königsberg, Göttingen og Leipzig, hvor han kun 25 år gammel erhvervede en doktorgrad. Gennem hele 10 år virkede han som professor for fotografi og reproduktionsteknik ved højskolen for grafisk kunst og bogtryk i Leipzig. Uafbrudt strømmede

det fra ham med forskningsresultater, opfindelser og publikationer, der gjorde ham kendt i vide, faglige kredse. Emanuel Goldberg var på samme tid en populær underviser, en genial videnskabsmand og en opfindsom praktiker med eget mekanisk værksted. Om sig selv sagde han, at han er ”Kemiker af uddannelse, fysiker af kald og mekaniker af fødsel”.

Efter at have været aktivt med ballonfotografering på den tyske vestfront under 1. Verdenskrig, opfandt Goldberg i 1916 et meget praktisk udstyr til test af objektiver for linsefejl. Dette var naturligvis noget, som Carl Zeiss kunne bruge.

Ansættelsesbrev

I 1917 blev Emanuel Goldberg hyret af Zeiss-koncernen og placeret i topledelsen af Ica AG i Dresden, men med tilladelse til også at undervise på det videnskabelige, fotografiske institut på Dresdens tekniske højskole. Han forskede først og fremmest i de fotografiske materialers lysfølsomhed (sensitometri), han opfandt en gelatine-gråkile (the Goldberg Wedge), han opstillede nye formler (the Goldberg Condition) og han konstruerede den-

sographen og tilsvarende instrumenter til optegning af sensibilitetskurver.

Emanuel Goldberg var utrolig meget optaget af udviklingen af hyperfølsomme og finkornede emulsioner, som skulle kunne anvendes til mikro-fotografering af dokumenter, således at der kunne oprettes hele biblioteker på nærmest mikroskopisk lidt plads. På den internationale kongres for fotografi i 1925 i Paris (hvor tyskerne ellers var uønskede) vakte Emanuel Goldberg opsigt ved at uddele en souvenir, som indeholdt et portræt af Niépce på kun 0,03mm størrelse.

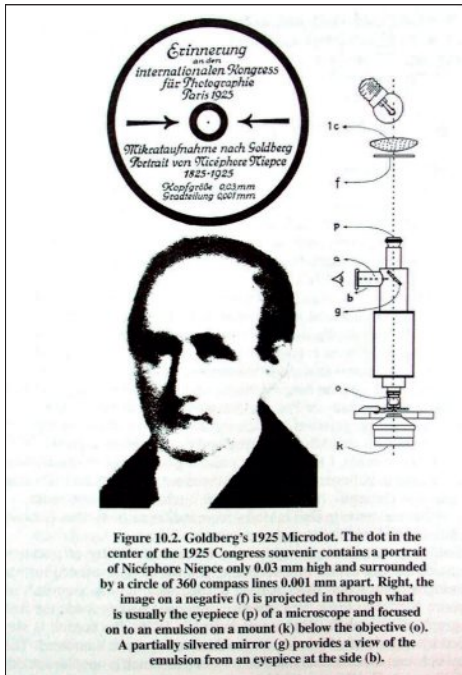

Figure 10.2. Goldberg's 1925 Microdot. The dot in the center of the 1925 Congress souvenir contains a portrait of Nicéphore Niépce only 0.03 mm high and surrounded by a circle of 360 compass lines 0.001 mm apart. Right, the image on a negative (f) is projected in through what is usually the eyepiece (p) of a microscope and focused on an emulsion on a mount (k) below the objective (o). A partially silvered mirror (g) provides a view of the emulsion from an eyepiece at the side (b).

Niépce format 0,03mm

Prof. Emanuel Goldberg beviste sine finmekaniske evner, da han i 1921 konstruerede (og egenhændigt byggede) en handy 35mm-filmoptager Ica-Kinamo, som fra 1923 af kunne suppleres med et fjederværk.

Ica-Kinamo

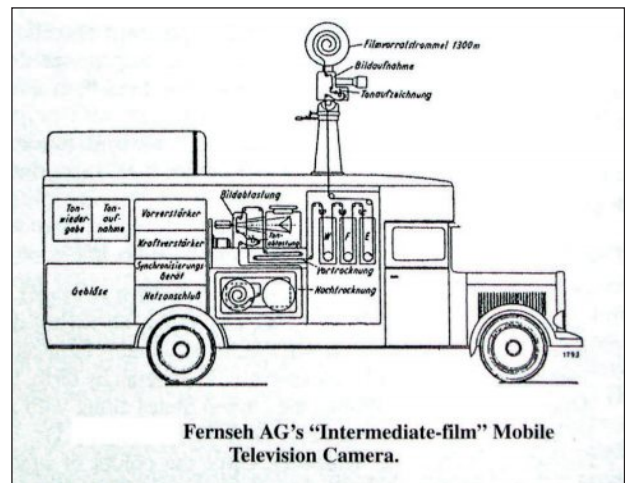

Goldberg og sønnen Herbert (Ica-Kinamo)

Kameraets muligheder demonstrerede Goldberg ved at optage nogle underholdende kortfilm med sig selv, sin kone Sophie og sine børn Herbert og Renate i hovedrollerne.

Prof. Emanuel Goldberg spillede også en hovedrolle ved forhandlingerne mellem Ica AG, Ernemann, Goerz og Contessa-Nettel om sammenslutningen til Zeiss Ikon AG, og han blev selv generaldirektør i det nydannede selskab.

Goldberg forudså, at elektronikken engang ville erstatte den fotografiske film. Han tog derfor del i at grundlægge Fernseh AG i 1929, og han arbejdede ihærdigt på, at Zeiss Ikon engagerede sig i udviklingen af det fremtidige fjernsyn (hvilket Zeiss Ikon faktisk gjorde indtil 1939).

Fernseh AG's "Intermediate-film" Mobile Television Camera.

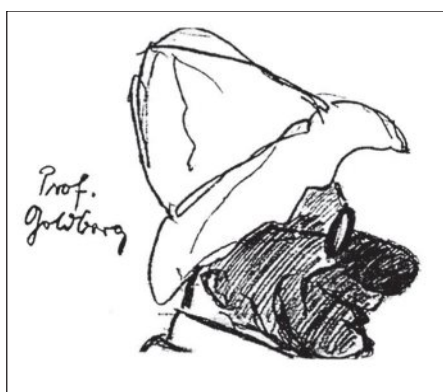
Fjernsynsvogn fra Fernseh AG, 1930'erne. Filmen kører direkte gennem fremkalder, fikser og tørring til billedafstigningen

En anden udfordring lå lige for. Leitz havde fået succes med sit lille 35mm Leica kamera, og det blev på tide at Zeiss Ikon AG barslede med noget tilsvarende, uden at komme i karambolage med de patenter, som Leitz havde sikret sig. Man hentede den unge og opfindsomme ingeniør Heinz Kupp-

penbender fra Jena til Dresden, så han kunne udvikle det ultimative 35mm-systemkamera Contax I, som så dagens lys i 1932. Selvfølgelig blev kameraet ikke til uden Emanuel Goldbergs idérige medvirken. Han betragtede Contaxen som sin egen baby.

Contax I, 1932

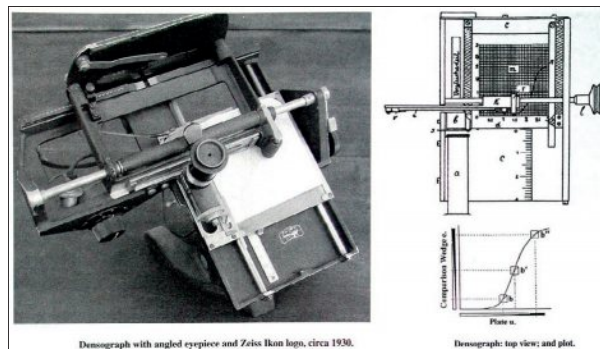

En students karikaturtegning, 1927

I marts 1933 greb nazisterne magten i Tyskland. De krævede, at alle jøder blev fjernet fra ledende poster i landet. Om aftenen mandag den 3. april 1933 stormede en deling SA-bøller ind på Ica-Werk og bortførte Emanuel Goldberg fra hans kontor. Han blev bundet til et træ i skoven, truet med at blive smidt i Elben og tvunget til at skrive sin afskedsbegæring. Torsdag morgen slap de ham fri. Zeiss-koncernens ledelse var dybt chokeret, men kunne ikke rigtig stille noget op. Efter nogle dages ophold og omsorg i Jena sendte man Goldberg på "forretningsrejse" til Italien og derefter til Paris, hvor han i 4 år nærmest proforma var leder af Carl Zeiss' repræsentation. Pludseligt at være smidt ud af sit hjem og sit element, og at være dømt til uvirksomhed, var frygteligt og frustrerende for den altid aktive og produktive mand.

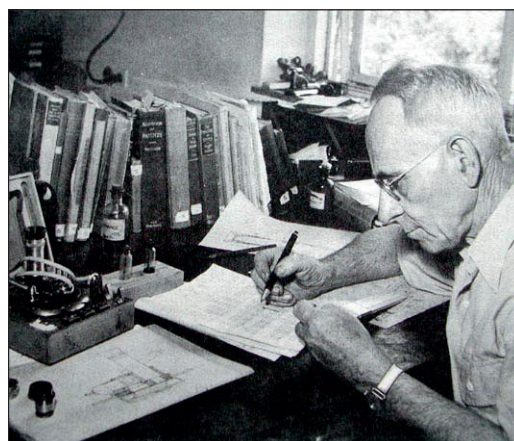
For Zeiss Ikons ledelse må generaldirektørens påtvungne og dramatiske sortie have været en traumatiserende oplevelse og et sort kapitel i historiebogen, som man helst glemte alt om.

Hermed sluttede prof. Emanuel Goldbergs virke i den tyske fotoindustri.

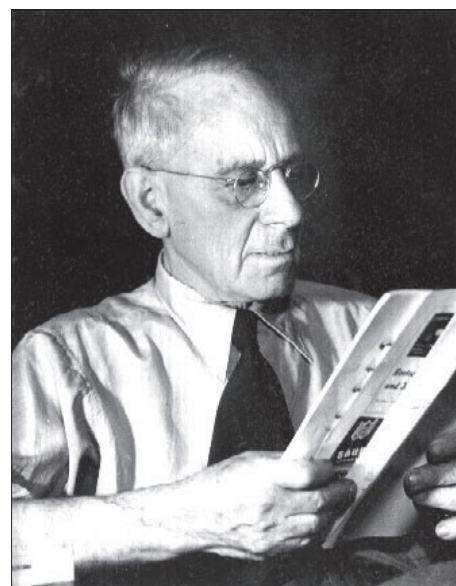

Demograph with angled eyepiece and Zeiss Ikon logo, circa 1930.

Demograph: top view; and plot.

Goldberg ved sit arbejdsbord i Tel Aviv

Prof. Goldberg på sine ældre dage

I 1937 emigrerede Emanuel Goldberg til Palæstina. Af Chaim Weizmann, senere Israels første præsident, der selv var russisk jøde og uddannet kemiker, blev han opmuntret til at starte en ny tilværelse. Han grundlagde Professor Goldberg's Laboratory for Precision Work i Tel Aviv og ydede på denne måde sit bidrag til opbygningen af industrien i Israel. ●

Foto i USA

3. del

International Research Corporation

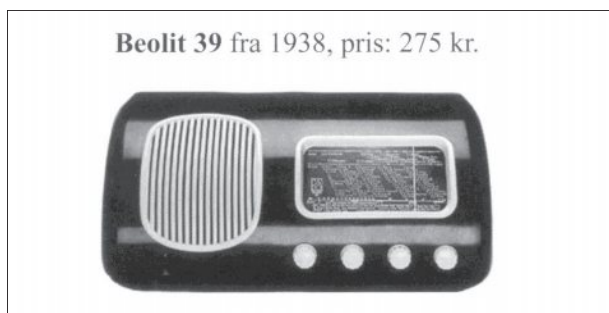
Hans Elfelt Bonnesen

1934 var et vigtigt år for fotografien. Kodak introducerede 35 mm filmpatronen og gik på markedet med sit nye tysk fremstillede 35 mm kamera.

Medens Kodak opmærksomt betragtede salgstallene for 35 mm filmpatronen 135 med 36 billeder samt sine nye Retina kameraers fremgang på markedet, var der andre, der også var interesserede.

En typisk amerikansk iværksætter Charles A. Verschoor fattede under en rejse i Europa i 1932 interesse for Leica kameraet og anbragte idéen om et kamera i baghovedet.

Verschoor havde sammen med andre forretningsmænd grundlagt en fabrik for radiofabrikation i byen Ann Arbor i staten Michigan. Firmaet IRC, eller International Radio Corporation, havde i 1931 introduceret sin Kadette, den første radio i USA, der var støbt i et stykke - i bakelit.

I parentes må det nævnes, at vores hjemlige B&O blev ramt af den samme dille og med store omkostninger og stor opmærksomhed kunne præsentere sin Beolit i 1938.

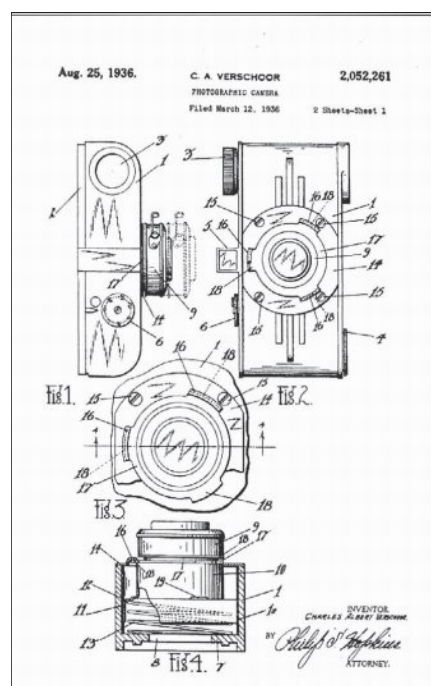
Bakelit materialet havde Verschoor lært at kende i Europa, hvor belgieren Leo Hendrik Baekeland havde opfundet dette verdens første industrielle kunststof. Bakelit produktion skulle blive afgørende for Verschoors kameratanker.

For International Radio Corporation var tidens problem, at radiofabrikation og afsætning var knyttet til årstiderne. Kunderne, der var blevet utålmodige af at sidde indendørs hele vinteren, ville ud i den friske luft, når sommeren kom, med det resultat, at salget af radioer gik tilbage. Før aircondition blev almindelig, var folks bevægelsesmønstre knyttet til

vejrliget, og deres købsmønstre ændrede sig i takt dermed. For nu at kunne holde sine ansatte beskæftigede hele året rundt, søgte Charles A. Verschoor et produkt, som kunne fabrikeres billigt, og som kunne sælges med fortjeneste under den varme årstid. Hans interesse koncentrerede sig om fotografi, idet han var klar over, at Kodaks salg af film i færdige patroner 135 kunne blive et hit.

En 'Billig-Leica'

Efter at have betragtet og beundret Leica kameraet ved flere lejligheder havde Verschoor låst idéen om en 'Billig-Leica' fast i tankerne, og i slutningen af 1934 begyndte han at planlægge et sådant kamera. Kodaks nye patron kunne - hvis man ønskede det - genoplades med overskydende film fra filmindustrien, og da Kodak kom på markedet med sin nye omvendefilm Kodachrome, kunne den kun leveres som 135 film, hvilket yderligere favoriserede markedet for et godt og billigt 35 mm kamera. En afgørende fordel for Verschoor var, at den nye Kodak patron i modsætning til rullefilm var 'fumlesikker' og kunne ilægges kameraet i fuldt solskin.

'Billig-Leica'

Denne række enkle faktorer førte til en symbiose mellem Kodaks 35 mm patron og det nye Argus kamera, som måtte føre til succes. En succes der blev bekræftet, fordi Argus og Kodak skulle blive de eneste, der straks kunne tilbyde et enkelt og billigt 35 mm kamera til det amerikanske marked.

Argus fødes

Det første Argus kamera, Argus A, blev med fuldt overlæg konstrueret til kun at kunne anvende Kodaks nye 135 film, og da denne filmtype kom på markedet i slutningen af 1934 sammen med Retina kameraet, var Verschoor næsten parat med sit eget kamera.

Kodak kassette

Før markedsføringen blev påbegyndt, havde Charles Verschoor gennem sagførerfirmaet Philip S. Hopkins indleveret en patentansøgning på sit nye kamera. Patentet blev indgivet den 12. marts og accepteret den 25. august 1936 under nummeret 2.052.261.

Charles Verschoor er nævnt som patentindehaveren for Argus A, men der er ingen tvivl om, at det var en af hans ingeniører Gustave Fassin, der var faderen til dette kamera. Verschoor indså, at man nemt kunne knække nakken på en industriel nyskabelse, hvis man ønskede at fremstille alt selv, og hans fabrik i Ann Arbor opstod i begyndelsen som en samlefabrik for komponenter, man fik fremstillet af flere andre underleverandører. Alligevel havde man, da det gik hedest til, næsten 2000 mand ansat. 'IRC' egne ingeniører havde ingen erfaring med støbning af bakelit, men havde allerede forbindelser til Chicago Molded Products Co., som var stedet, hvor kabinetterne til de tidligere radioer var blevet fremstillet.

Bakelit-støbning tillod samtidig, at man kunne de-

Gustave Fassin

korere selve kameraet på forskellig vis. Gustave Fassin, en belgisk indvandret ingeniør, der kom fra Bausch & Lomb i Rochester, blev i 1929 ansat hos IRC, fordi han var specialist i optisk design.

Han stod ikke blot for selve kameraets udformning, men havde også en hånd med, da der skulle fremstilles Art Deco overflader på visse modeller. Det havde han alle muligheder for, idet han før sin emigration til USA havde undervist arkitektstuderende på Gents Tekniske Skole i denne kunstform. Lukkersystemet kom i begyndelsen fra Ilex Precise Co., som også leverede objektiver. Wollensak med deres Alphax lukker samt Bausch & Lomb vandt også indpas. Endelig var der det optiske fabrikat Graf. Dette firma endte man med at købe for på den måde at fremstille sine egne objektiver. Beregningen af objektiver blev senere overladt til Midas computeren på University of Michigan.

Argus A og de mere berømte efterfølgere Argus C/C2/C3 har hovedansvaret for, at 35 mm fotografering i fuld-format blev etableret som noget grundfæstet i USA, trods det enorme udbud af filmbredder- og formater, der er blevet introduceret og i visse tilfælde klemte ned i halsen på amerikanske forbrugere i løbet af en periode på 75 år.

Konstruktionsdetaljer

Argus A gik på markedet i foråret 1936 og blev fra starten en kæmpesucces. IRC's regnskaber viser, at der blev solgt 30.000 kameraer den første uge. Prisen var særdeles tillokkende, idet man tilbød Argus A til 12,50 \$, hvilket var 1/3 af prisen for et Retina I kamera. Ikke så mærkeligt, at Kodak blev bekymret.

Man kan undre sig over, at Verschoor virkelig fik patent på et kamera så sent som den 25. august

1936, men kameraet var virkelig enestående. For at undgå en kostbar bajonetfatning til objektivet benyttede man en enkel tubus med en rørformet fjeder, der skubbede selve objektivtubus ud gennem en plysforet skakt.

Argus A

Selve tubussen kunne skydes helt ind i kameraet og fastholdes med tre gribere, hvorved kameraet - som et Leica - kunne rummes i en jakkelomme. Når tubus var trykket helt ind, blev denne stilling fastholdt af tre gribere. Drejede man objektivet fri fra disse gribere, skubbede den indbyggede ringfjeder tubussen ud og standsede enten i første eller - hvis man ønskede det - i anden arrettering. Første arrettering gav fokus for 'long shots', anden arrettering gav fokus for 'close ups'. Henholdsvis 12 fod (3,64m) og 6 - 12 fod (1,82m - 3,64 m).

På Argus A finder man, modsat den normale placering på et småbilledkamera, filmfremspolingen oven på kameraet til venstre (set bagfra). Dette gælder også de senere B og C-modeller. Størstedelen af andre kamerafabrikater har filmfremspolingen i højre side. Argus' løsning virker besynderlig, men fungerer i praksis udmærket for en højrehåndet person.

Efter eksponering holder man kameraet i venstre hånd, drejer blot kameraet en anelse mod højre og spoler med højre hånd.

Hvis fremspolingsknappen sidder til højre - som er det normale - og hvis den ikke er forsynet med en gearudveksling, vil man være tvunget til at dreje venstre om ved filmfremspoling, hvilket virker meget akavet. Et kamera uden gearudveksling er naturligvis meget billigere at fremstille.

Tilbagespolingen af filmen findes, som en konsekvens af ovenstående under kameraet til højre.

Argus udviklingen

Allerede i 1937 sendte man Argus AF og Argus B på markedet som efterfølger til Argus A. De to efterfølgere var forskellige ved, at Argus AF til en pris af 15,00 \$ havde en rigtig fokuserings-ring men den samme lukker og linse, hvorimod B modellen til 25,00 \$ var blevet udstyret med en Prontor II lukker importeret fra Tyskland.

B modellen blev næsten øjeblikkelig trukket tilbage på grund af svigtende salg, medens produktionen af AF blev standset i 1938 sandsynligvis for at give plads til fremstillingen af afløseren model A2F.

I hælene på den umiskendelige succes introducerede Argus andre modeller herunder model A3, som slet ikke var i familie med Argus A samt Argus C.

Argus C, der også var designet af Gustave Fassin, skulle lægge grunden til en kameralinie, der udviklede sig til firmaets 'bread and butter' produkt.

Argus C

Kameraet Argus C fik hurtigt kælenavnet 'The brick' (murstenen) på grund af det kasseagtige udseende. Designet var til en vis grad påvirket af Contax mere skarpskårne kanter. I Japan, hvortil Argus C3 blev eksporteret i stort antal, kaldte man dette kamera for 'madkassen' - på japansk naturligvis.

Der var nu ingen grund til at le ad dette tilnavn. Argus C3 forblev faktisk uændret i produktion til 1966 - i ufattelige 28 år.

Argus C3 var et meget solidt kamera med koblet afstandsmåler og en udmærket f/3.5 Cintar linse (en Anastigmat) og blev dermed IRC's meget succesfulde entre på markedet for 35 mm middelklasse kameraer. Kodak, der virkelig blev bekymret over IRC's indtog på markedet, besvarede angrebet ved at modificere et af deres kameraer til at konkurrere med Argus C3. Dette kamera 35 RF var et misfoster, hvor alt for mange havde haft et ord at

skulle have sagt. Tilmed kunne det hverken konkurrere på pris eller kvalitet med C3- modellen. Konstruktionsmæssigt indeholdt Argus C- modellerne flere specielle detaljer: For det første fungerede den koblede afstandsmåler via et fortan- det fritløbende hjul, som overførte afstandsmåle- rens udvisning til objektivet fortanding. Dette gav kameraet dets helt unikke 'tekniske' udseende, som tiltrak mange fotografer.

For det andet fik Gustave Fassin sin sag for, da man havde besluttet, at gå ind for et specialbygget Ilex-lukkersystem bag selve objektivet, med den bagtanke, at man senere kunne tilbyde udskiftelige objektiver. For at omgå alle patenter konstruerede han et helt unikt lukkerstyringssystem med eget hæmværk, en konstruktion som faktisk fylder hele kameraets bredde.

Argus lysmåling

I 1939 introducerede Argus sideløbende med de noget dyrere C kameraer, en model A2B (til 12,50 \$) og model A2F (til 15,00 \$) for at hjælpe amatørfotografer til at få bedre resultater også med prisbillige kameraer

Argus A2F

De to nye modeller var næsten identiske med Argus A og AF, kun var de forsynet med en udligningslysmåler og tilhørende beregnetabel. Med denne 'mirakel'- indretning behøvede man ikke længere en rigtig lysmåler eller et dybere kendskab til fotografi for at opnå gode resultater. Ved at registrere udligningsmålerens visning, tilføje filmens følsomhed samt lysforholdene ville man - på en lille skala - få en sammenstilling af de anbefalede blænder/lukker forhold. Dette ville i sidste ende give fotografen perfekt eksponerede billeder. Produktionen af Argus A2F blev standset i 1941, sandsynligvis på grund af vanskeligheder ved produktionen af fokuseringssystemet. Produktionen af

A2B fortsatte med små ændringer indtil 1950. For at kunne drage fordel af de helt ny blitzpærer besluttede Verschoor at producere en Argus model, hvor man kunne anvende disse pærer.

Argus AA

På denne måde så model AA dagens lys. Argus A kunne imidlertid kun med besvær tilpasses en blitzpære, idet mange af de nødvendige komponenter ved kontaktsystemet måtte samles ved en tidskrævende arbejdsfunktion. Lukkeren måtte således ændres fuldstændig, og den oprindelige to- punkts fokus indstilling måtte lade livet til gengæld for en fix-fokus funktion. Samtidig måtte man gå ned til en f/6,3 linse, muligvis for at give plads til blitz komponenterne, muligvis for at sikre en tilfredsstillende dybdeskarphed.

Denne lidt svage konstruktion var dog ikke tilfredsstillende, og model AA blev droppet i 1942. På dette tidspunkt havde International Research Corporation skiftet sit navn til Argus International Inc. for at identificere firmaet med, hvad det egentlig fremstillede.

Den 2. Verdenskrig

Den 7. december 1941 angreb torpedofly fra den japanske flåde Pearl Harbor, og USA begyndte at mobilisere for at udkæmpe en krig. Det er umuligt at undervurdere den betydning, Den 2. Verdenskrig fik på den amerikanske industrielle formåen, metodik og konstruktioner. Eventyrlige regeringskontrakter blev givet til alle grene af amerikansk industri. Helt overvældende midler blev bevilget til militært orienterede projekter inden for forskning og udvikling.

Nye materialer og fabrikationsmetoder, som man tidligere havde anset for utænkelige, blev pludselig mulige og højt eftertragtede.

Som en producent af optisk udstyr fik Argus fordel af denne økonomiske indsprøjtning på mange må-

der. Firmaet begyndte at fabrikere optisk udstyr til militært brug.

Den første store leverance var pudsigt nok en exportordre til den engelske hær, hvor man savnede en god målkikkert til 37 pundes kanonerne. Den nye kikkert blev med succes indsat for første gang ved slaget ved El-Alamein. Herudover producerede Argus periskopsigter til tanks samt målkikkerter til artilleriet; meget militært udstyr er blevet bibeholdt i Argus sortiment efter krigen og produceres stadig for forsvaret og for NASA.

Yderligere bestilte den amerikanske regering 50.000 Argus C3 kameraer, som kunne sælges i de såkaldte PX-stores, soldaterbutikkerne overalt i verden. Militæret satte stor pris på den indsats, som Argus ydede til krigsførslen og tildelte i den anledning fem gange firmaet Army-Navy prisen.

Efter krigen

Som et svar på den bølge af nationalfølelse, som gennemsyrede det amerikanske samfund efter Den 2. Verdenskrig, besluttede Argus at droppe International fra sit navn og optrådte nu som Argus Industries Inc.

Det fik nu ingen betydning for Argus A2B kameraet, den eneste A-model der blev fabrikeret hen mod krigens slutning. Konstrueret til et publikum der havde lidt under depressionen kunne A2B stadig ikke byde på afstandsmålere eller blitz-mulighed.

Den f/4,5 linse, som før krigen syntes at være hurtig nok før krigen, var nu langsommere end de objektiver, som fandtes på andre kameraer. Den art deco udsmykning, som tidligere havde været så smart, syntes nu at være støvet og fortidig. Med en ny lukker og med coatede linser blev A2B alligevel holdt i Argus sortimentet som et billigt kamera beregnet til college elever eller amatører.

Intet økonomisk boom varer evigt, og recessionen i 1948-49 ramte hele Amerika hårdt. Argus aktionærer måtte have en syndebuk, og efter en kort strid om retten til at lede firmaet anbragte aktionærerne Robert. E. Lewis i direktørstolen i stedet for Charles Verschoor.

Lewis og hans hold besluttede at udfase hele den gamle kameralinie inklusive A2B og begyndte at konstruere nye kameraer. Det eneste kamera, der blev holdt borte fra 'slagtebænken', var det stadig populære C3. Dette var de uværdige omstændigheder, der fik Argus A2B til at forsvinde fra firmaet, som nu igen fik et nyt navn, nemlig Argus Cameras, Inc.

Dette var dog ikke slutningen for Argus A-typen. Muligvis for at udfylde ønsket om et billigt kamera

medens andre kameraer blev udviklet, introducerede man Argus FA, som blot var en ny blitz-version af A-typen. FA kameraet blev kun fremstillet mellem 1950 og 1951.

Argus a-four

Dets efterfølger var det totalt anderledes A4, som kom ud i butikkerne i 1953, hvor det indtog pladsen som Argus nye low-cost kamera. A4 var fuldstændig nyt og havde kun navnet tilfælles med fortidens Argus kameraer.

Slut på en epoke

I lyset af udviklingen kan man se, at Argus A i høj grad var et barn af sin tid; da tiderne ændrede sig, var Argus A-modellens dage endte.

Det var bestemt ikke alt, der gik godt for Argus efter dannelsen af Argus Cameras, Inc., specielt efter at man havde smidt A/A2 modellerne i skralde-spanden.

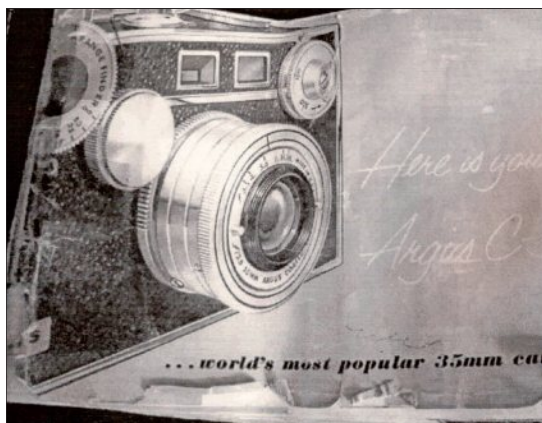
Højere kvalitet, større innovativ tankegang og billigere kameraer fra Vesttyskland og Japan begyndte at dukke op og fylde det amerikanske marked, og som et resultat kørte Argus med røde tal.

Flere ejere overtog efter hinanden firmaet. I en periode på næsten 10 år stod firmaet Sylvania som ejer.

Sylvania, en af USA's store fabrikanten af elektriske pærer og blitzpærer, var interesseret i at have en fast adgang til salget af blitzpærer og forsøgte endog en overgang at købe Gevaert Photo Producten N.V. i Antwerpen også med ønsket om at have en foto/film fabrikant i ryggen.

Argus fik kun moderat succes med C4/C44 linien, som man havde troet ville blive firmaets nye 'golden boy'. Adskillige forsøg på at forbedre og videreudvikle C3 blev ikke modtaget godt af publikum, som ejendommeligt nok foretrak det gamle C3 i stedet for de opdaterede modeller.

Da Sylvania blev træt af at eje en tabsgivende divi

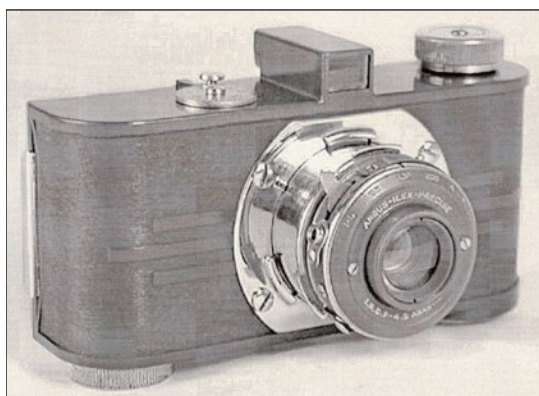
Reklame for Argus

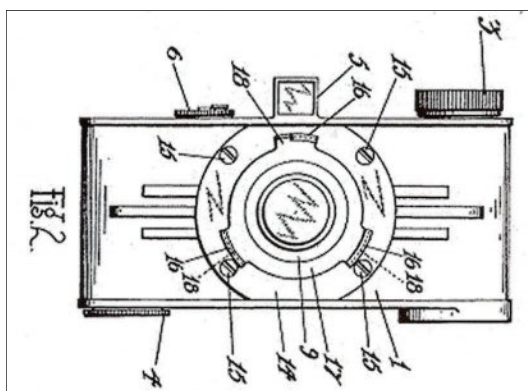
Argus A

Argus med lysmåler

Argus model A i bakelit

sion, afhændede man i 1969 firmaet for en slik til kameragrosisten Mansfield, som endelig solgte resterne til det tvivlsomme italienske handelsfirma Michel Sindona, der siden gik bankerot.

I Danmark så man oftest Argus kameraer i hænderne på amerikanske turister. De stramme valutaforhold efter 2. Verdenskrig gjorde det så godt som umuligt, at købe dollars og på den måde, at handle med USA.

70 år efter introduktionen af Argus A kameraet i 1936 eksisterer det amerikanske Argus Camera Company dog stadig, og man kan finde dem på internettet under www.arguscamera.com.

Argus importerer og markedsfører i dag et sortiment af digitale kameraer, webkameraer og digitale videokameraer. Samtidig har en særlig finmekanisk afdeling arbejdet med hemmelige optiske løsninger i forbindelse med rumprogrammerne.

Uheldigvis producerer de ikke længere et Argus A. Da produktionen standsede, var der fremstillet over 200.000 eksemplarer af dette kamera, den amerikanske 'Billig-Leica', som dog stadig findes til salg som brugt på Ebay, det amerikanske auktions-sted på internettet.

En særlig forening Argus Collectors Group udveksler til stadighed informationer om Argus på internettet, og holder et årligt møde i byen Eden i North Carolina. Gruppen har i dag omkring 450 medlemmer.

Denne artikel er blevet til på basis af bogen "Argomania" skrevet af Henry Gambino, Pennsylvania, som også med stor venlighed har stillet hovedparten af illustrationerne til rådighed. ●

BILLEDGRUPPEN

Gerhard Ryding

Mødedato: 2. oktober, 7. oktober & 4. november

Mødetid: 19:30

NYT MØDESTED

Da Medborgerhuset på Østerbro skal re-
noveres er samtlige Billedmøder i 2010
henlagt til: VUC Hvidovre-Amager,
Åmarksvej 1, 2650 Hvidovre
Der er INGEN KANTINE til rådighed.
Medbring selv eventuelle drikkevarer!

TRAFIKMIDLER

S-TOG TIL ÅMARKEN STATION (Køge
linien) PARKERING VED STATIONEN.
MEN IKKE VED VUC.
BUS 18 & 132 HAR HOLDEPLADS
LIGE VED VUC.

Torsdag 7. oktober

Efterårssæsonen første Billedmøde har ofte
budt på nye og overraskende fund. Vi håber at
vi også i år kan glæde os over nogle gode fund
og ikke mindst fotohistoriske forklaringer.

Som altid er det gode samvær det bærende i
vor fælles interesse at finde nye hidtil ukendte
fotografier og andre småtterier.

*Bedborgerhuset
før 2. reovering*

Lørdag 2. oktober

Kl. 11:00

EKSKURSION TIL GRÆSTED

Lene Grinde

Rishavevej 18, Esrum. 3230 Græsted

Vi mødes hos konservator Lene Grinde, som
vil fortælle og fremvise, hvorledes et daguer-
reotypi og glasnegativer bliver fremstillet..

På grund af den beskedne plads er tilmeldin-
gen forbeholdt **Billedgruppens mødedeltagere**

Da det kun er muligt at invitere omkring 12
personer sker tilmeldingen efter '**først til møl-
le princippet**'.

**TILMELDING SENEST:
DEN 26. SEPTEMBER**

**TIL
FLEMMING BERENDT
TELEFON: 4589-2496
ELLER 4919-2299**

Torsdag 4. november

Ole Hesager og Jan Rasmussen byder på en
aften med danske fotografer. Medtag fotografi-
er, stereoskopbilleder og postkort.

Motiverne må gerne være fotografen selv, hans
atelier og hans forretningsfacader osv.

Billederne bliver scannet, hvorefter de med til-
ladelser, vil indgå i hans registrant over danske
fotografer.

En god historie til billederne er altid velkom-
men.

AFHENTNING

Foto & Smalfilm, årgang 1962-78, Smalfilm 1953-
64. Indbundet, Foto (Svensk) 1972-79 kan afhent-
tes.

Peter Randløv Klosterbakken 40, 3500 Værløse.
Tlf.: 4448-1427. E-mail randlov@post9.tele.dk

Announce

Stereoskopbilleder med motiver fra Bornholm kø-
bes. Gerhard Ryding Pedersborgvej 14, 2635 Ishøj.
Tlf.: 4399 6675

I festligt lag!

Gutterne på billedet får en lille en til halsen

Fra Henning Madsen i Søborg har Danmark Fotomuseum modtaget dette Ambrotypi. (1856-ca. 1890).

Ambrotypiprocessen (1856-til ca. 1890) efterfulgte daguerreotypiet og bygger på en negativ proces. En lysfølsom glasplade blev eksponeret i kameraet, og efter fremkaldelsen monteres et mørkt stykke pap eller stof bag på negativet. Billedet vil således fremstå positivt i sort/hvid.

Ambrotypiet her er fra ca. 1860'erne Det er tydeligvis et tidligt fotografi med hele 9 personer. Trods eksponeringstiden er alle blevet indfanget med stor skarphed..

Vi ved ikke om det er danskere og i hvilken anledning, de er blevet fotograferet.

Hvis man er i stand til at give oplysninger med blot de mindste detaljer, kontakt venligst Bjarne Meldgård tlf: 9722 5322. ●

Milliardkup på loppemarked i USA

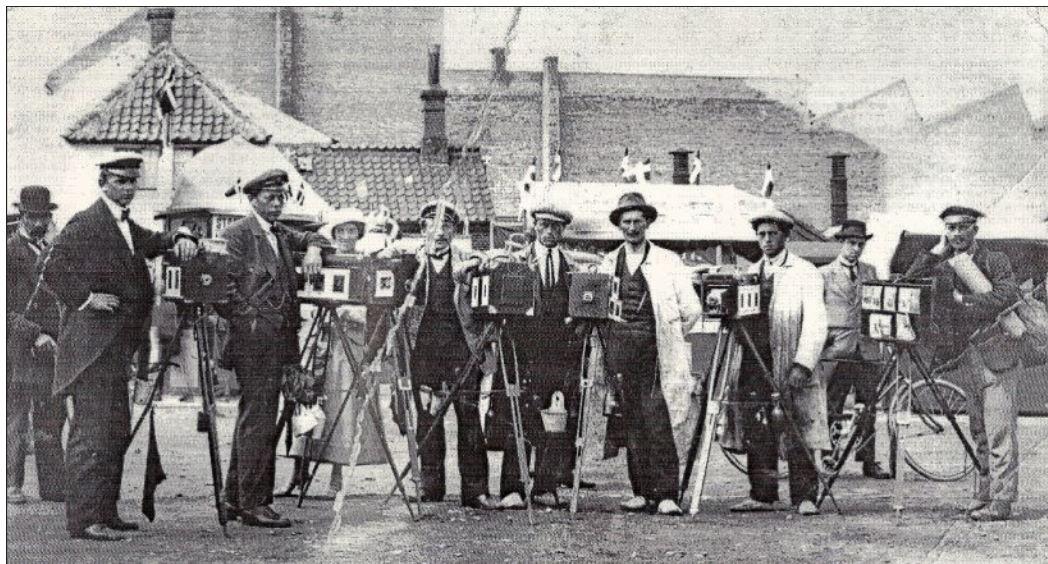
Fotosamlern Rick Norsigian fandt ved et 'garagesalg' 65 glasnegativer fra 1930'erne som han 'pruttede' om, og fik for 300 kroner. Naturop-tagelserne menes at være optaget af legendariske storformat fotograf Ansel Adams. Anslået værdi i dag 1,2 milliarder. Hvis de er ægte. En nærmere

**Støt Danmarks Fotomuseum
- bliv medlem af
Venneforeningen på
www.fotomuseum.dk**

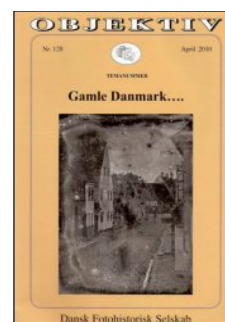
DANMARKSFOTOMUSEUM

Museumsgade 28 · Herning · www.fotomuseum.dk

Ann Vibeke Knudsen, Bornholms Museum efterlyser nærmere kendsgerninger om dette billede af en stribe kanonfotografer. Nummer to fra venstre er kanonfotograf Anders Lauritz Rasmussen. Fotografen er pressefotograf Algot Lindau Rasmussen, virksom på Bornholm Tidende ca. 1950-1987. Det er IKKE Bornholm, det må være en storby – København? Der flages, men hvilken begivenhed? Kameraerne må man kunne fortælle om og sætte årstal på. Jeg kan se at det er Glud & Marstrands børsteholdere der er bundet til flere af fotostativerne

**Kontakt: Ann Vibeke Knudsen
Sct. Mortensgade 29, 3700 Rønne
www.bornholmsmuseum.dk**

Rettelser til temanummeret Gamle Danmark

Redaktionen har med tak modtaget mere korrekte oplysninger omkring fotografierne i Objektivs temanummer.

Side:

- 7 Skal være Møns Klint, 1920
- 11 Nederst Guldsmedegade 22, Århus, foto: Fredslund
- 33 Muligvis foto af Jette Bang
- 35 Nederst foto: Peter Elfelt
- 36 Nykøbing Falster
- 37 Nederst Østergade, Bogense
- 40 I midten Stege, 1870
- 42 Ca. 1932, foto: Fredslund
- 47 Øverst foto: Georg Barfred-Petersen ●

Hilsen fra Krakow

FB

BOG & UDS STILLINGSOMTALE

Flemming Berendt

Foto: Kirsten Klein, tekst Mikael Wievel

Mellem lyset og mørket

Format: 30x25cm, 199 sider,

Sort/hvid fotografier. Kr. 499,-

ISBN 978-87-02-08079-7

Kirsten Klein fotograferer analogt og kopierer sine billeder på sølvgelatinefiberpapir og arbejder med stor behændighed og talent i det mørke rum. Kirsten Klein forvalter sit medfødte talent med sit kamera.

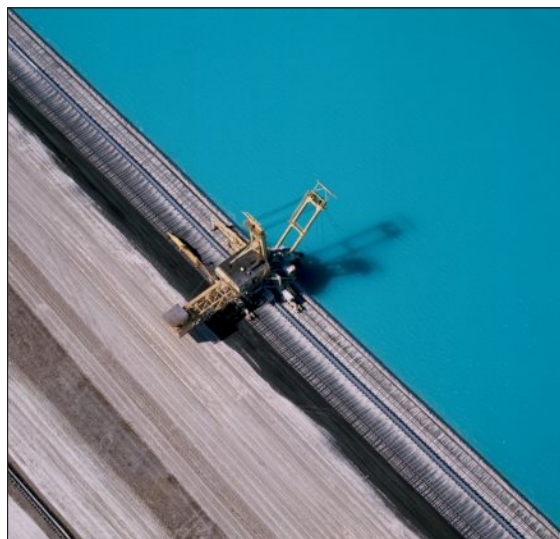
Mange skridt og tålmodighed er dyder som hos hende er den drivende kraft, resten udføres af hjernen via objektivets linse.

Tunø havn

Sandspor i Råbjerg Mile, 2008

Kridtbrydning

Denne usædvanlige store og flotte bog giver en bred vifte af motiver gennem 30-40 år. Her er naturen gengivet som natur med alle dets kontraster og mærkværdige udtryksformer. Det er et broget udvalg af fotografier, som man absolut vil vende tilbage til. En oplagt julegave!

HIMMELSKUD

Landskabet set fra luften

Danmarks Fotomuseum i Herning har arrangeret en fotoudstilling med billeder i fugleperspektiv optaget fra flyvemaskine af Jan Kofod Winther, anmeldt i *Objektiv* nr. 126/2010 s. 40..

Udstillingen kan ses frem til 31. oktober 2010.

'Øjebliksbilleder' bogen om Danmarks Fotomuseum.
Bestilles på 9722-5322

Preus museum

Hvorledes denne fantastiske samling af fotografika, billeder og bogsamling i den grad kunne blive nedprioriteret forbliver nok en gåde. Afgående direktør Jonas Ekeberg forvandlede museet til en idéforladt kunsthall, som intet havde med Leif Preus kulturhistoriske samling at gøre. Ingen vil savne dette chefskifte.

Som ny direktør er udnævnt Ingrid Nilsson, tidligere leder af Malmø museer. Målet for den nye chef er at få museet til at stå på 3 ben: Den tekniske samling, billedsamlingen og biblioteket. Man vil føre en udadvendt udstillingsvirksomhed byggende på museets samling oplyser det norske tidsskrift Fotografi.

Arkitekt Sverre Fehn som tegnede det oprindelige museum og udsat for en kulturel destruktion vil nu blive genskabt og fornyet.

Se Objektiv nr. 73/1996

Fotoudstillinger på Danmarks Fotomuseum

Til og med 31. oktober 2010:

**”Himmelskud” Luftfotografier af Jan Kofod
Winther**

3. november - 30. januar 2011

”Interieur-da oldemor var barn”

5. februar - 13. marts 2011

**”De nordamerikanske indianere-fotografier af
Edward Curtis**

16. marts - 24. april 2011

”Vagn Hansen-pressefotografier gennem årtier”

Herregårdslandskab med allé Foto: J.K.W

SAMPLERDILLEN

JPA 226

Kameraet set forfra og det indhuggede kameranummer

Kamerakonstruktør Jens Poul Andersen (1844-1935) var en gudbenådet snedker og designer som fremstillede fotografiapparater, og kinomaskiner hvis holdbarhed er legendarisk. En af hemmelighederne var den optimale tørring og lagring af de træsorter, han anvendte. Vi har ingen anelse om hvor mange kameraer han nåede at fremstille, derfor er nummereringen den eneste indikator for hvor mange og evt. hvornår enkelte apparater er fremstillet. Danmarks Fotomuseum i Herning har 16 kameraer fra hans hånd. I 1994 fremstillede DFS et temanummer (Objektiv nr. 66/1994) om Jens Poul Andersen's liv og virke. Hver gang et nyt kamera bliver fundet på loppemarkeder og ved dødsboer skærpes interessen for JPA.

Det er lykkedes i 2010 at finde hele to apparater. Et rejsekamera nr. 226 og et stereoskopkamera nr. 288, som vil blive præsenteret i næste nummer af Objektiv.

De to lykkelige findere er selvfølgelig glade for nogle så sjældne og unikke fund. Historien omkring de to kameraer er ukendte.

Til gengæld er vi i stand til at publicere de tekniske specifikationer, man kan yderligere indhente oplysninger ved at studere temanummeret, som stadig kan købes ved henvendelse til redaktionen.

Eneforhandling
af
J. P. Andersens Fabrikata.

- Nr. 1 Ateller-Kamera med Stativ, elegant poleret Mahogni- eller Nøddetræ. Plade 18 — 24 Ctm. en Kasset med universal Indlæg og Viserskive og to Kassetter til Kabinet og Visit med Viserskive, alt af nyeste og bedste Konstruktion Kr. 400
- Nr. 2 Forstørrelses-Kamera, poleret Fyrretræ med fast Stativ med Rjgler og bevægelig Holder til Originalbilledet. Udtræk 4 Alen.
Plade 40 — 50 Ctm. 1 Kasset med Universal-Indlæg Kr. 200
- Nr. 3 Rejse-Kamera poleret Mahogni. Plade 26 — 31 Ctm. 3 Stkr. dobbelt Kassetter. Stativ Kr. 165
- Nr. 4 samme Udførelse. Plade 18 — 24 Ctm. 6 Stkr. dobbelt Blik-Kassetter. Stativ Kr. 130
- Nr. 5 samme Udførelse. Plade 13 — 18 Ctm. 6 Stkr. dobbelt Blik-Kassetter. Stativ Kr. 90
- Extra Kassetter med Indlæg 18 — 24 Ctm. Kr. 5
— — 13 — 18 - - 4
- Alle Rejsekameraer forsynede med bevægelig Viserskive, Forbrædt, Indlæg i Kassetterne efter Behag.
- Nr. 6 Haand Kamera fint poleret Mahognitræ. Kabinets Størrelse. Objektiv, roterende Blænder og Øjeblikslukker, 2 Stkr. dobbelt Træ Kassetter..... Kr. 115
- Nr. 7 samme Udførelse. Visitstørrelse Kr. 85
kan bæres i en Frakkelomme, Vægt 500 Gram
- Søger dertil pr. Stk. Kr. 10
- Stativer - poleret Mahogni - - 20

Jens Poul Andersen i sit værksted

Data over Nellerød-kamera, JPA 226

Type: rejsekamera til 9x12cm. plader eller film-packs

Producent: Kamerakonstruktør Jens P. Andersen. Mahognikasse med messinghåndtag og beslag, indbygget rullegardinlukker og udskifteligt objektiv. Oplukkelig frontklap med indbygget messing-dåse, der giver plads til objektivet, når kameraet lukkes. Lodret og vandret forskydelig objektivholder. Sort læderbælg (med skrå hjørner).

To sæt koniske messingholdere på frontbrættet til objektivholderen/lukkeren. Det ene sæt afstandsholdere er til brug sammen med det komplette objektiv, det andet til brug med objektivet uden baglinse. Tilhørende kassetter af mahogni.

Filmtype: Plader eller packfilm

Negativformat: 9x12cm.

Objektiv: Udskiftelig messingobjektiv med 38mm gevind: Emil Busch AG. Rathenow: Busch-Doppel-"Leucar" - Anastigmat F:6,8 No 2 1/2
F=150 (uden baglinse). Blænde 6,8 - 45/4,5 - 192. Tandstangs - indstilling af afstanden.

Messingafstandsskalaen på frontbrættet passer til objektivet med eller uden baglinse, når objektivholderen sættes i den rigtige koniske holder. Objektiv nr. 204702.

Lukker: JPA rullegardinlukker af egen konstruktion, med M og T.

Lysmåler: Ingen

Søgere: Matskive samt reflecting messingsøger, som via koniske holdere kan anbringes både lodret og vandret på lukkersiden. Desuden er der en sortlakeret newtonsøger oven på kameraet.

Kameranummer: JPA 226 (hugget i kamerasinglen)

Tilbehør: 2 stk. 9x12cm dobbeltkassetter i mahogni med messingbeslag. 1 stk. packfilm-holder i mahogni. •

Kameraet set fra siden

Det lukkede kamera med kassetter

Et fotomuseum i Ronda!

Flemming Berendt

Her ligger et fotomuseum!

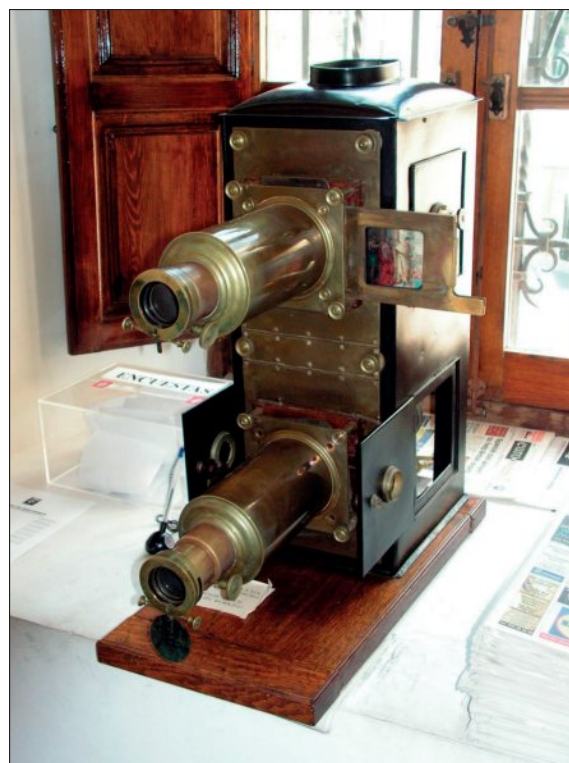

Museets kunstneriske plakat

Den ældgamle kulturby Ronda i Andalusien er kendt for mange monumenter fra romertiden, men ikke mindst for en naturskønhed ud over det almindelige. Man slentrer i sommervarmen, og ens tanker er alle andre steder end på det fothistoriske. Pludselig står man helt stille og udbryder, der bor en atelierfotograf som fotograferer analogt. Men nej her midt i den livlige 'turistgade' ligger der et fotomuseum.

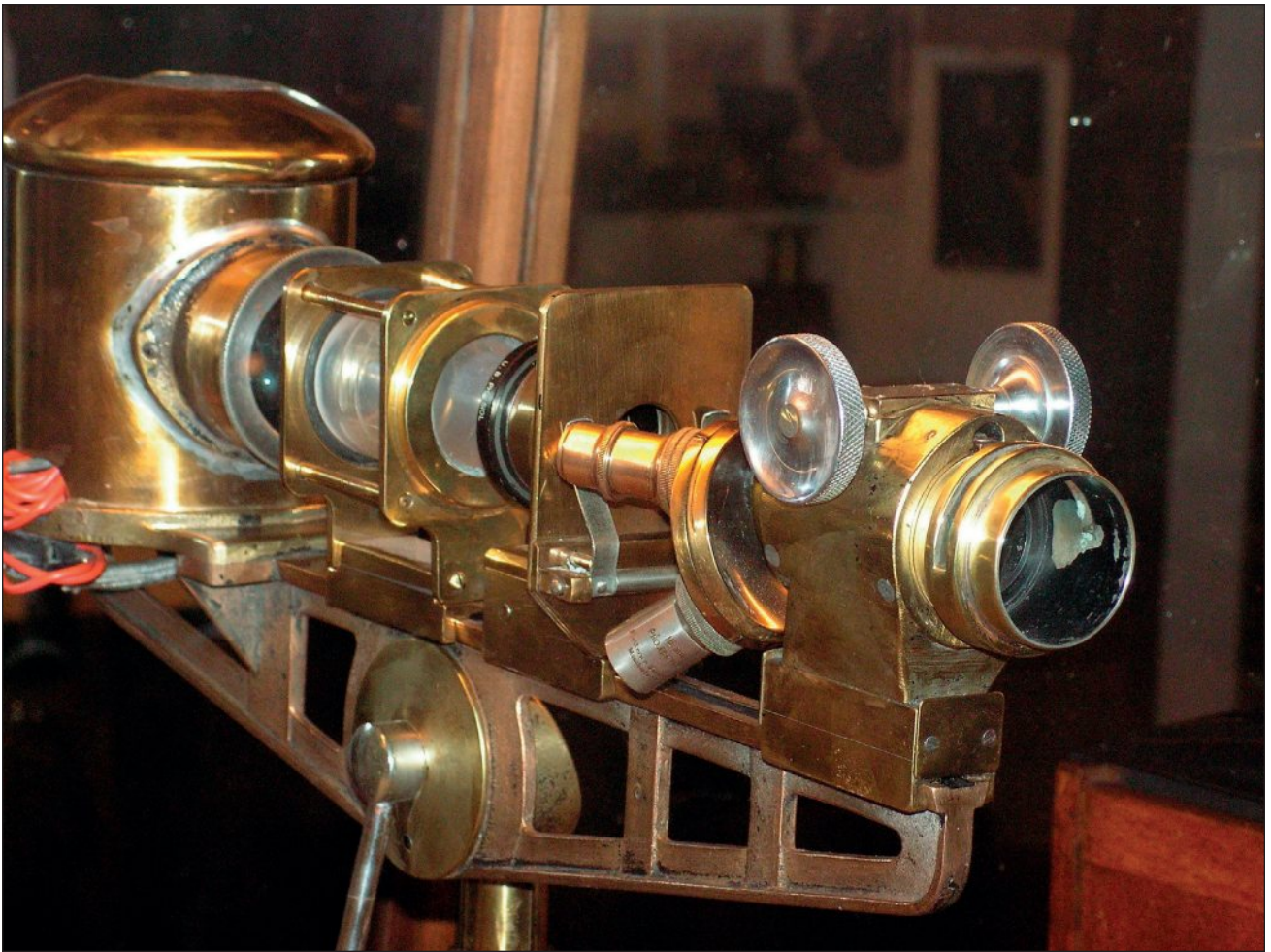
Desværre kunne kustoden kun tale spansk og ingen form for brocurer var til rådighed. Sandsynligvis har der været tale om en storsamler af fotografika og andre mekaniske effekter, såsom: optiskeinstrumenter, tidlige skrivemaskiner, ure samt mange udefinerbare tekniske maskiner til fabrikation. Hermed præsenteres et flot seværdigt fotomuseum, hvis vejen skulle falde forbi.

Det næste billedafsnit viser med hvilken ildhu man fejrer og udstiller fotografier, nye og gamle i byen Sevilla som ligger syd for Madrid. De meget store digitalt bearbejdede fotografier viser hvilken fotokunstnerisk indsats man gør i Spanien.

En gammel projektor

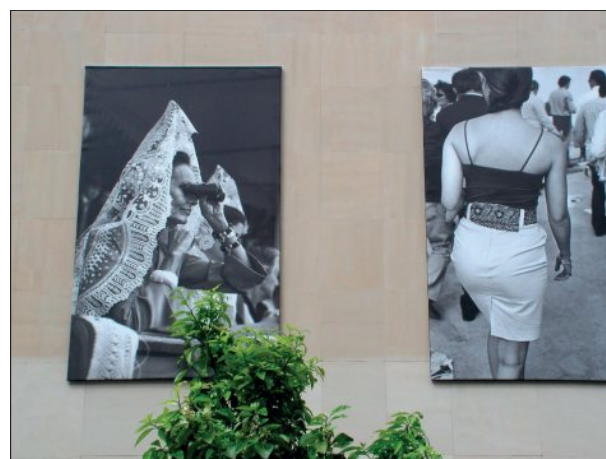

Sevilla's Fotografiske Sammenslutning fnac

En hymne til vindelige skuespillere

Den 29. maj 2010 blev i sandhed en begivenhedsrig dag i Østrigs hovedstad Wien. West Licht Photographica Auction oplevede verdens hidtil dyreste hammersalg. Det originale daguerreotypikamera fremstillet af Giroux fik auktionshallen til at forstumme. Hammerslag ved den nette sum af 732.000 Euro inc. Salær, man ganger blot med 7,5 for at få beløbet i danske kroner!

Kviksølv boksen (fremkaldertanken) fik hammerslag ved 120.500 Euro + salær. Daguerres originale Praktiske beskrivelse på tysk måtte nøjes med hammerslag ved 7.500 + salær.

Niels Husth
Gentoftegade 55A, st.th.
2820 Gentofte,

Frands Thygesen
Exnersgade 61. st.th.
6700 Esbjerg

Ole Hansen
Haraldsgade 38. st.tv.
2200 København V.

Inger Tegglund
Krogholmgårdsvej 29,
2950 Vedbæk.

Torben Michael
Avedørevej 22,
2980 Kokkedal.

Gudrun Schjærf
Vejlebrovej 75,
1,-293
2635 Ishøj.

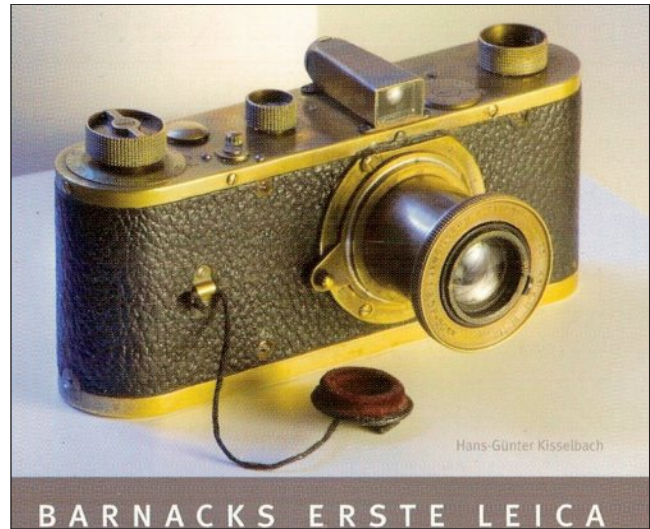
Peter Andreas Hovmand
Halldansgade 9, st.th.
2300 København S.

Mads Tobias Yan Skotting
Skørpingevej 42,
Skørpinge
4673 Rødvig Stevns

Velkommen!

På Azorerne er vi kendte!

Hans-Günter Kisselbach
Barnacks erste Leica
Das zweite Leben einer vergessenen historische Kamera
Format: 27,5x29,5cm. 216 sider.
150 farvebilleder og 130 s/w-billeder.
59,90 Euro.

Klaus-Eckard Riess

I sin fars Leica-samling er Hans-Günter Kisselbach stødt på et helt specielt kamera: Oskar Barnacks håndbyggede prototype fra omkring 1920.

Da Hans-Günter Kisselbach altid har beskæftiget sig lidenskabelig med fotografi, var det helt oplagt for ham at teste dette Leica-apparat og finde frem til, hvilke krav det kan opfylde, og hvor det har sine begrænsninger, som først blev overvundet ved en videreudvikling.

Igennem fire år arbejdede Hans-Günter Kisselbach intensivt med dette sensationelle fund, som i sin tid var et første skridt ind i en ny epoke af fotografihistorien.

I bogen fortæller Hans-Günter Kisselbach dette kameras historie, han beskriver det udførligt, og han viser de billeder, som han tog med det i årene 2003 til 2007. Dermed følger han et nyt spændende kapitel til udviklingshistorien af verdens første succesrige småbilledkamera. ●

EFTERLYNING!

Nærum Foto vil med glæde modtage 'afdankede' Video 8, Hi og Mini DV med netdel (strømforsyning) Rin til Eva tlf.: 4580-1967.

Tak for en god lang eftersommer!

'DIT & DAT'

Forretningsmeddelelser, anvisnings- og orienteringsnyt

GENERALFORSAMLING & LANDSMØDE 24. april 2010

Valg af dirigent og referent

Ad dagsordenens pkt. 1. Valg af dirigent og referent: Sven Frederiksen blev valgt som dirigent og Allan Bunton som referent. SF kunne konstatere, at generalforsamlingen var varslet og indkaldt efter selskabets vedtægter.

Formandens beretning

Selskabets formand Svenn Hugo aflagde beretning for året: Så er der gået et år igen, og vi er atter forsamlet til landsmøde her i Middelfart. I det år der er gået har vi haft forskellige aktiviteter. September startede med en tur til Olofstöm for at besøge Niels-Harald Ottosons fotomuseum, samt loppemarked i Folkets Hus. Tak til Otto Højmark Andersen for koordinering af ture. Senere på måneden havde vi i København besøg af Mogens Koch og Lene Grinde, som fortalte om renovering og opbevaring af fotografiske materialer. Oktober startede med et såkaldt Jyllandsmøde i Middelfart, loppemarked om morgenen, og efter frokost foredrag af Svend Frederiksen. Dagen sluttede med det store anvisningssalg. Der var en god stemning, og det ser ud til, at der kommer flere og flere til møderne i vestdanmark. Oktobermødet i Kbh. handlede om nedlæggelser og overlevelseskamp i den tyske fotoindustri fortalt af Klaus-Eckard Riess. Sidst i oktober var der loppemarked og anvisningssalg i Kbh. God omsætning, og mange donerede fotografika som gav en pæn skilling i foreningens kasse. Novembermødet i Kbh. handlede om den franske kameraindustri, levende fortalt af Francois Marchetti. Det årlige juleanvisningssalg i Kbh. gik forrygende. Niels Resdahl Jensen berettede om Pentax på januar-mødet i Kbh. En grundig gennemgang af fabrikens produktion og tekniske formåen, i europæisk perspektiv. I slutningen af januar var der igen jyllandsmøde i Middelfart. Dagen bød på loppemarked, samt et foredrag af Klaus-Eckard Riess om det enøjede spejlreflekskamera. På trods af det eks

tremt dårlige vejr, var der et pænt fremmøde. Februar i Kbh. var en gentagelse af Klaus-Eckard Riess's foredrag i Middelfart. Som altid en underholdende foredragsholder. Marts mødet i Kbh. handlede om at fotografere med drager. Lars Rønnow Larsen fortalte om sine erfaringer og gav gode råd.

Ud over denne møderække har også Billedgruppen været aktiv. Flere af mødeafterne har endog været meget velbesøgte, og på mange af møderne er der nu også en foredragsholder. Så har vi modtaget 3 numre af Objektiv, samt et temanummer om Gamle Danmark..... Tak til alle der har bidraget med materiale til vort tidsskrift, tak til de annoncører som stadig er med, samt ikke mindst tak til Flemming Berendt som trækker det tunge læs.

På den store dag, hvor Danmarks Fotomuseum havde 25-års jubilæum, mødte en lille skare fra selskabet op, med formanden i spidsen for at overrække en gave fra selskabet. Herfra skal også lyde en tak til vor webmaster Leif Johansen. Brug vore hjemmesider, der er masser af nyttige oplysninger at hente. Til sidst vil jeg sige tak til bestyrelsen: Leif Germann Jensen og Allan Bunton for deres arbejde med anvisningssalget samt skrotsalg. John C. Mikkelsen for hans indsats som kasserer. FB for at redigere Objektiv og Svend Erik Jeppesen for i samarbejde med John Mikkelsen at arrangere møder vest for Storbælt.

Kassererens beretning.

Selskabets kassereregnskab for året 2009 blev fremlagt af John C. Mikkelsen. Årets indtægter udviste et betydeligt bedre resultat end budgetteret; med fremgang i kontingenter og anvisningssalgene. Således at resultatet blev en indtægt på kr. 169.415 mod det budgetterede på kr. 145.500. På regnskabet's udgiftsside har der været mindre udgifter til Objektiv og kontorhold. Regnskabet's udgifter beløb sig til kr.149.919 imod det budgetterede på kr.192.000.

Årets kassereregnskab for 2009 gav dermed et resultat på kr. 19.496. Endvidere oplystes at selskabets likvider for 2010, er på kr. 191.621 mod kr. 172.125 for året 2008..

De likvide midler er i Danske Bank/Giro med kr. 19.908 og Alm. Brand på kr. 171.713, i alt kr. 191.621. Det forelagte regnskab blev enstemmigt godkendt af forsamlingen. Herefter blev der af bestyrelsen fremlagt budget for 2010 forelagt. Regnskabet for 2010 er budgetteret med en indtægt på kr. 150.500 imod 2009 på kr. 145.500 og på udgiftssiden er budgetteret kr. 166.500 imod 2009 på kr. 192.000, hvilket skulle give et forventet regnskabsmæssigt resultat for året 2010 på minus kr. 16.000. Budgetet for det kommende år blev enstemmigt godkendt.

Redaktørens beretning

Lars Rønnow havde fået en opringning fra Flemming Berendt, der ikke kunne være tilstede på årsmødet, han fortalte at FB var ked af at være nødsaget til at melde afbud, hvilket er første gang i selskabets historie.

Forsamlingen gav en applaus til ære for Flemming for hans store arbejde med selskabets tidsskrift *Objektiv*, og det utrolig flotte resultat, der altid kommer pr. post til selskabets medlemmer!.

Indkomne forslag

Der var ikke indkommet forslag til bestyrelsen.

Valg til bestyrelsen

På valg er Allan Bunton, Svend Erik Jeppesen, der begge modtager genvalg.

Valg af revisorer

På valg er Willy Thomsen, Lars Schönberg-Hemme der begge modtager genvalg. Begge kandidater blev genvalgt med applaus

Fastsættelse af kontingent

Bestyrelsen foreslår uændret kontingent. Dette blev enstemmigt godkendt af forsamlingen

Eventuelt

Under dette punkt kunne selskabets kasserer oplyse, at der for nuværende var ca. 60 medlemmer i restance, men at der sandsynligvis ville være ganske få tilbage i løbet af kort tid, det er hvad erfaringen fortæller. Herefter blev selskabets årsmøde 2010 hævet i god ro og orden efter en generalforsamling på hele 25 minutter!

Anvisningssalg

Andreas Trier Mørch og Svenn Hugo var nu klar på scenen til at lade hammeren svinge så pengene i kassen kan klinge.

'To bid or not to bid- That is the question'

Auktionsbudene kom i hurtig rækkefølge og de mange gode effekter blev rask budt op. Standarden var rimelig god og det var tydeligt at medlemmerne var bevidste om, hvad de ville byde for at få de herlige sager med hjem. Ifølge pålidelig kilde var stemningen god, og alle syntes nok det havde været pengene værd at begive sig ud i det strenge vejr!

Hammerslag kr. 18.315,-

Tak for året som gik, velkommen i 2011. •

Mødereferater

I *Objektiv* nr. 127 er referatet fra mødet med Mogens Koch og Lene Grinde angivet til den **18. marts**.

Det blev afholdt torsdag den **17. september**. Redaktionen beklager fejlen.

Torsdag 18. marts

Lars Rønnow Larsen berettede det facinerende ved at sende sine kameraer op i luften med hjemmekonstruerede drager. En aldeles ny og spændende brug af kamera og billede set fra helt specielle vinkler. Et velformuleret foredrag, en kender af matematikkens love.

Anvisningssalgslisten til lørdag, d. 24.04.10 i Middelfart

Anvisningssalgseffekterne sælges som beset, og Dansk Fotohistorisk Selskab påtager sig intet ansvar for eventuelle fejl og mangler og den anførte tilstandsbeskrivelse. Køber og sælger erklærer hver 12,5% til D.F.S. Der afregnes kontant på stedet med såvel køber som sælger. Kredit gives kun til medlemmer, der ikke er til stede ved anvisningssalget. Ved kommissionskab vil effekterne blive sendt pr. postoprævning. Den, der afgiver bud for tredemænd hæfter for budet. Medlemmer kan indsende bud pr. telefon, e-mail eller brev til anvisningssalgslederen: Leif Germann Jensen, Gl. Kongevej 172 C, 2. sal, 1850 Frederiksberg C.
 tlf. 33 21 43 67 e-mail: leif.gj@webspeed.dk
 Kommissionsbud modtages senest 2 døgn før anvisningssalget.

Nr.	Beskrivelse	Stand	Limit	H.slag
1	Foth Derby klappamera. Med spaltelukker der trænger til rensning	C		150
2	Voigtlander Vito BL, m. C. Skopar. Som nyt, men lukkeren trænger til rensning			50
3	Werra 2, m. Tessar 2,8/50 mm. Helt i orden.Flo	A/B		270
4	Bera 2. (Russisk spionkamera). I orden	B		320
5	Zeiss Contina, m. Tessar 2,8/45 mm. I orden.Rimeligt pæn	B		100
6	Fotex minikamera	B		130
7	Akarelle, m. Xenar 2,8/45 mm. Sløv på lange tider	B/C		80
8	Voigtlander Brilliant, m. BT. I orden. Pæn	B		60
9	Oigee Minikkert (tysk) 6 x 18, med etui. I orden Pæn	B		60
10	Exakta obj. Jena S 4/135mm, m. etui. Fremtræder som nyt	A		170
11	Leitz bordstativ Som nyt	A		150
12	Objektiv: Pentax M 2,8/28mm			20
13	Mamiya 645-1000S, m. PD prisme, skaktsager og 2,8/80 (blænde hænger)	A/B		550
14	Exakta Varex (685082), m. Tessar 3,5	B		170
15	Sigma Zoom 4,5/70-230 (PK-fatning)	B		10
16	Kodak 620 (6x9) + Six-20 Kodak Junior	A		70
17	E. Suter Basel Rapid Aplanat No.5	C		450
18	Sixtron flashmeter			30
19	Pentax K1000, m. Vivitar 2,8/35	B		60
20	Zeiss Apo Tessar 9/30cm, m. vendeprisme	B		100
21	Ruvinal III (4,5x6 + 6x6), m. Seriter 3,5/75			160
22	Minolta Dynax 500s, m. AF Zoom 35-80mm.			80
23	Canon EF-M, m. 35-80mm. AF-Zoom			130
24	Pentax ME Super, m. flash			110
25	AnSCO vestpocket Model A			220
26	Agfa Karat (1. Model), m. Igestar 6,3 og BT (som nyt)			190
27	Polaroid 120 Pathfinder m. Yashinon 1,4, 7; f=127 mm. (Pæn)			220
28	Polaroid 350 m. Zeiss søger. Incl. taske, blitz og Portrait Kit.			80
29	Taske med "diverse gode sager"			60
30	16mm tonefilm fra U.S. Airforce: A-bombsprængning			240
31	Spezialkamera til panoramafotografer (bygget af Niels Resdahl), m. Super Angulon 1:8 samt to Horseman-kassetter 6x9	B	2.000	2600
32	Fremkaldertank, filmcutter + Tripod Adspøt (til Minox 8x11mm.) i org. embal.	A		50
33	Retina-Tele-Xenar 135mm, m/skyllyghfilter		300	+ solgt
34	NOVOFLEX håndbog + 3 hft. Contax-Photographie			30
35	Olympus 35 RD (pæn)			50
36	Leica M4-brugsanvisning + 2 stk. Leica Progr.kat.			40
37	Exa 500, m. 2,8/50			240
38	Leitz vekselslæde (gevind) med arm og Focotar 4,5/5cm			100
39	Yashica TL-E, m. Yashinon-DX 2/50			80
40	FED 3, m. 1-26m 2,8/52 (Leica-gevind)			190
41	Altix-nb, version 2 med søgerammer, Trioplan 2,9/50			330
42	Leica R3Mot Electronic		800	+ solgt
43	Pentax K1000, m. Pentax-M 2/50			90
44	Asahi Pentax Spotmatic SP II, m. Yashinon-DX 2/50			120
45	Braun Paxette I, m. Kataplast 2,8/45			50
46	Exa 1a, m. 2,9/50			90
47	Nikon EM, m. Series E 1,8/50 og Speedlight SB-E			140
48	Minolta XD11, m.ROKKOR-X 1,4/50 (US version af XD7) Virker OK			160

Hjemmesiden for Objektiv

Webmaster Leif Johansen

Hjemmeside "<http://www.objektiv.dk>" har et dobbelt formål:

*Præsentation af Selskabet overfor fotohistorisk ikke-medlemmer som f.eks. via Google finder siden.

*Service overfor Selskabets medlemmer.

1 Opfyldes dels af en repræsentation af Selskabet, dets vedtægter, tidsskriftet og mødeaktiviteterne samt indholdet af de seneste numre af Objektiv. Et temanummer kan down-loades som pdf filer.

2 Service alene overfor Selskabets medlemmer et FORUM, herom senere. Der er åbent for alle besøgende på hjemmesiden: Mødekalendar, indkaldelser, adresser, vedtægter, linksamling og database over artikler (overskrift og stikord).

FORUM eller foreningens blok er stedet, hvor lister til anvisningssalg offentliggøres. Men i øvrigt er det her, at medlemmerne kan stille spørgsmål til andre medlemmer, og hvor medlemmerne kan reklamere for begivenheder osv. FORUM er netop så levende, som I kan gøre det til. Desværre bliver der nok stillet flere spørgsmål, end der kommer svar. Der er 60 medlemmer tilmeldt, men langt færre aktive brugere. For at kunne deltage på FORUM skal du have et password. Sammen med din email adresse der er dit brugernavn, åbner det op for FORUM. Password skal oprettes af webmasteren. Da han samtidig skal have din mailadresse, sker tilmeldingen, ved at du sender en mail til:

Leif Johansen: webmaster@objektiv.dk

Du vælger selv dit password. Hvis du glemmer det, så send blot en ny mail med et nyt password, så er du på igen. På linksiden kan du få et link placeret til din egen hjemmeside, såfremt der er dele på den, som er af fotohistorisk interesse for andre medlemmer. Du skal blot henvende dig til webmasteren pr. email. Omtale af udstillinger i Danmark modtages også med tak. ●

Nr.	Beskrivelse	Stand	Limit	H.slag
49	Altix I 24x24, m. Laack Polylyt 3,5/3,5cm, lukker hænger			320
50	Zenit-E, m. Helios-44-2, 2/58			50
51	FED-4, m. I-61 2,8/53 (Leica gevind)			110
52	Altix IV, m. Trioplan 2,9/50			80
53	Exakta Varex IIb, m. Jena Tessar 2,8/50			220
54	Minolta SRT 303, m. MC Tele Rokkor-QD 3,5/135			130
55	Nikon Nuvis S			50
56	Pentli II, halvformat, Sort/Guld			50
57	Sekonic Studio S (lysmåler)			50
58	Polaroid J33 Land Camera			60
59	Graflex Stereo Graphic, m. 2 stk. Graflar 4/35	B/C		1100
60	Exakta Varex Ila, m. Soligor 3,5/35			200
61	Til Exacta: Soligor teleconverter, Novoflexbælg, mellemringe			20
62	Exa (tidligt, u. objektiv)	B		160
63	Leitz Wetzlar Photar 1:1,9/12,5mm. Micro Lens (til bælgudstyr)			550
64	Nagel Vollenda 80/1, m. Nagel Laudar 4,5/12cm. og Pronto			275
65	Balda Baldax, m. Trioplan 2,9/7,5cm. og Compur			120
66	Conley Junior (foldekamera), m. Wollensak f:8			160
67	Agfa Karat 12, m. Xenar 2,8/50 og Compur-Rapid			120
68	Diverse Hasselblad-brochurer			70
69	Ica Halloh 505, m. Extra-Rapid-Aplanat "Helios" 1,8/13cm. og taske			120
70	Voigtlander VITO CL m. brugsanv. samt Voigtlander BESSA 66			80
71	Rogonar-S 2,8/50 + Rodagon 5,6/80 + Componar 3,5/50			50
72	Lille rodekasse: Weston Euromaster, afstandsmåler m.m.			60
73	Zeiss Ikon Contaflex II, m. Tessar 2,8/45 og BT			80
74	Canon F-1, m. Canon FD 2,8/24 og BT			1200
75	Canon TX, (u. objektiv)			200
76	Canon FTb, (u. objektiv)			130
77	Canon FD 2,8/28 vidvinkelobjektiv			240
78	Canon FD 2/35 S.S.C. vidvinkelobjektiv i org. emballage m.m.			320
79	Canon FD 2,8/100 S.S.C. teleobjektiv i org. emballage			260
80	TENBA fototaske			100
81	16 mm Filmo (Bell & Howell), 2 objektiver, lysmåler, 2 kassetter i kuffert.	B/C		650
82	Olympus IS-1000	A		20
83	Canon Dial 35			340
84	Filmo (B&H) 8 mm, 2 objektiver			120
85	Sony Cyber-Shot 3,3 MP, Carl Zeiss Sonnar			220
86	2 klappameraer: Kodak 6x9cm og 9x12cm	B/C		110
87	Klappamera 9x12cm, 2 lysmålere	C		50
88	Contaflex I (861/24), m. Tessar 2,8/45			60
89	Syv årgange af Hasselbladtidsskriftet: Årgang 1972-73-74-75-76-77og 78			110
90	Novoflex bælg (Exakta), m. Noflexar 3,5/105	A		Udgået
91	Exa II, kamerahus			50
92	Zeiss Ikon Contina Ila, m. BT			50
93	Nikon F80 med AF-Nikkor 28-100mm, næsten ny			260
94	Nikon Speedlight SB-26, med etui			260
95	Rodekasse: Genos Rapid, Taron auto JE, Ultra Fex, CocaCola m.m.			280
96	Kilfit Fern-Kilar 5,6/400 (til Visoflex)	C		150

Anvisningssalgslisten til lørdag, d. 09.10.10 i Middelfart

Anvisningssalgseffekterne sælges som beset, og Dansk Fotohistorisk Selskab påtager sig intet ansvar for eventuelle fejl og mangler og den anførte tilstandsbetegnelse. Køber og sælger erlægger hver 12,5% til D.F.S. Der afregnes kontant på stedet med såvel køber som sælger. Kredit gives kun til medlemmer, der ikke er til stede ved anvisningssalget. Ved kommissionskøb vil effekterne blive sendt pr. postoprævning. Den, der afgiver bud for trediemand hæfter for budet. Medlemmer kan indsende bud pr. telefon, e-mail eller brev til anvisningssalgslederen: **Leif Germann Jensen, Gl. Kongevej 172 C, 2. sal, 1850 Frederiksberg C.**

tlf. 33 21 43 67 - e-mail: leif.gj@webspeed.dk

Kommissionsbud modtages senest 2 døgn før anvisningssalget.

Nr.	Beskrivelse	Stand	Limit	H.slag
1	Filtre: 3 stk. Leitz-UV, 2 stk. Leitz-Gul, 1 B&W-UV, 1 Hasselblad-UV			
2	Kasse med fotoblade			
3	Kasse med fotobøger			
4	Rodekasse med div. kamera m.m.			
5	Rodekasse med kamera m.m.			
6	Exa 1a, m. Meritar 2,9/50 (skilt mangler)			
7	Exa 1, m. Domiplan 2,8/50			
8	Exakta "Glanz und Elend einer legendären Kamera" VHS-videofilm 90 min.			
9	Contessa-Nettel selvudløser (rund) og ERNI afstandsmåler (Leica kopi)			
10	Ihagee Auto-Ultrix m. Ihagee Anastigmat 4,5/10,5 cm, snekkegangsfokusering			
11	Chr. Winther Fotografiens udviklingshistorie, indbundet, 1948	A		
12	Olympus mju-II	A		
13	Kiev 24x36mm med lysmåler	A		
14	Exakta Varex IIb, m. Tessar	A		
15	VHS-optagelse med Bjørn Ochsner og Flemming Berendt	A		
16	VHS-optagelse med Bjørn Ochsner og Flemming Berendt	A		
17	Mckeown's price guide 1992-1993	A		
18	Zenit E, med påsat spejltele 8/500	A		
19	Mahogni-kassette 21,5x30cm	A		
20	Linhof stativ i alu	A		
21	Linhof stativ i alu	A		
22	Linhof stativ i alu	A		
23	Gamle metalskabeloner fra kollodiumtiden (sjældne)	A		
24	Hugo Meyer Primotar objektiv, 55mm	A/B		
25	Stereobetrakter VCH	A		
26	Stereobetrakter	A		
27	3 stk. stereobilleder damer	A		
28	3 stk. stereobilleder damer	A		
29	Far til fire bog af Poul Malmkjær	A		
30	Temanummer indbundet: Kanonfotografen, 1991	A		
31	Album m/gamle postkort + pose m/ældre fotografier		100	
32	Yashica EZ-Matic 4 (pæn)			
33	"Fotonyheterne" + katalog Cornwall Fotoauktion			
34	Nikkormat FT, m. Nikkor H auto 1,2/50, BT og Hanimex pro 550 flash			
35	Nikon L35 TW AD, m. 38/65mm			
36	Canon AV1, m. Canon FD 1,8/50			
37	Contaflex IV m. Tessar 2,8/50			
38	Exakta Varex IIb, m. Jena T 2,8/50 og prismesøger			
39	Exa 500, m. Domiplan 2.8/50			
40	Polaroid Colorpack 88 i orig. emb.			
41	Edixa.mat Reflex Mod. B, m Iscotar 2,8/50 samt orig. mellemringe			
42	Minolta XD5, m. Minolta MD 1.7/50, fungerer perfekt			
43	Exakta Varex IIa, m. Jena T 2,8/50			
44	Zeiss Ikon Contax III (nr. G.19098) m. Sonnar 1,5/5cm		1000	
45	Praktica F.X 3, m. Meritar 2,9/50			
46	3 stk. Exa: II, IIa, IIb, defekte			
47	Taske m.: Nikon FM, m. Nikkor 1:2/50 + Nikkor Q auto 3,5/135			
48	AF Micro Nikkor 2,8/55			

Anvisningssalgslisten til lørdag, d. 09.10.10 i Middelfart

Anvisningssalgseffekterne sælges som beset, og Dansk Fotohistorisk Selskab påtager sig intet ansvar for eventuelle fejl og mangler og den anførte tilstandsbetegnelse. Køber og sælger erlægger hver 12,5% til D.F.S. Der afregnes kontant på stedet med såvel køber som sælger. Kredit gives kun til medlemmer, der ikke er til stede ved anvisningssalget. Ved kommissionskøb vil effekterne blive sendt pr. postoprævning. Den, der afgiver bud for trediemand hæfter for budet. Medlemmer kan indsende bud pr. telefon eller skriftligt til anvisningssalgslederen: **Leif Germann Jensen, Gl. Kongevej 172 C, 1850 Frederiksberg C.**

tlf. 33 21 43 67 - e-mail: leif.gj@webspeed.dk
Kommissionsbud modtages senest 2 døgn før anvisningssalget.

Nr.	Beskrivelse	Stand	Limit	H.slag
49	Agfa Solinette, m. Solinar 3,5/50, koblet afstandsmåler og Syncro Compur			
50	Franka Solida II, m. Westar 3,5/75, made in US-Zone			
51	Rodekasse med bl.a. filtre og gamle blitzpærer			
52	Yashica M, m. Yashinon 1.9/4.5 cm, kobler afstandsmåler			
53	Stereopanel til indbygning m. 2 stk. Wollensak Revere 35mm f/3.5 i lukkere, OK		200	
54	Stor lærredstaske Loeve-Pro Magnum 35			
55	Olympus Superzoom 120, m. zoom 4,5-8,7/35-120 AF			
56	Sigma SA-300, m. Sigma UC zoom 3,5-4,5/28-70mm. I taske			
57	Hitachi pal Hi8 Video kamera, m. zoom x 16, AC-adapter m.m.			
58	Håndholdt stereobetrægter (Nellerød), kun indhugget tallet: 4		1000	
59	Carl Zeiss Jena foldestereoskop Aerotopograph			
60	Steky Model III, m. Stekinar-Anastigmat 3,5/25mm. og etui	B		
61	Zeiss kikkert 8x20 med tilhørende stereomikroskop-basis			
62	JVC Compact VHS videomovie GR-AX2, m. bånd, ladeaggregat m.m.			
63	ICA Icarette, m. Novar-Anastigmat 6,8/10,5cm. (flot)			
64	Zeiss Ikon Ikonflex II, m. Tessar 3,5/7,5cm. og BT med nazi-stempler	B	300	
65	Dansk daguerreotypi (J. Ussing, Fanø), i slidt Union-Case		500	
66	8 stk. stereobilleder: 1862 International Exhibition London, i trækasse		200	
67	Fransk stereo-daguerreotypi: Skulptur af Jean-Jagues Pradier		1500	
68	Francis Frith glas-stereodiapositiv: Søjler, Karnak		500	
69	Brewster stereoskop		500	
70	Håndkoloreret stereobillede: Victorianske kvinder med stereoskoper		100	
71	Sunsculpture stereoskop (Wendell Holme's type)		200	
72	Plast-stereoskop: "StereoViewer Model PSV-2"			
73	21 stk. trykte stereokort (Jesu liv) + stereoskop			
74	5 stk. Tissue cards: Genrebilleder		250	
75	Ferrier & Soulier: 2 stk. Glas-stereodiapositiver (ét defekt), pyramider		300	
76	Rejsekamera (12x17), mahogni, m. 2 kassetter og objektiv	A/B	1500	
77	Trope Contessa Nettel, m. Tessar 4,5/15cm.	B	2000	
78	Mahogni kamera 24x30 (håndværkertilbud)			
79	4x5" bænkamera New-View	B-C		
80	Zeiss Icarette 6x9			
81	Zeiss Super Ikonta (grim, udtræk defekt)			
82	Zeiss Contax Tessar 5cm.			
83	Zeiss Contessa, m/taske (ny)			
84	Zeiss Contaflex Super, m/taske (flot)			
85	Hasselblad 6x6 magasin			
86	Olympus OM-1			
87	Olympus OM 10			
88	Olympus 35RD (flot)			
89	Canon A35F (flot)			
90	Carena SFL-2, m. 55mm. og taske (flot)			
91	Minolta SRT 101			
92	Minolta SRT 201, m. 1,4/58mm. og taske (pæn)			
93	Nikon 35-70mm AF (flot)			
94	Nikon 70-210mm AF (flot)			
95	Lunasix 3 belysningsmåler med etui (fin)			
96	Rolleiflex 6x6, m. Tessar 75mm. (fin)			

Anvisningssalgslisten til lørdag, d. 23.10.10 i København

Anvisningssalgseffekterne sælges som beset, og Dansk Fotohistorisk Selskab påtager sig intet ansvar for eventuelle fejl og mangler og den anførte tilstandsbetegnelse. Køber og sælger erlægger hver 12,5% til D.F.S. Der afregnes kontant på stedet med såvel køber som sælger. Kredit gives kun til medlemmer, der ikke er til stede ved anvisningssalget. Ved kommissionskøb vil effekterne blive sendt pr. postoprævning. Den, der afgiver bud for tredjemand hæfter for budet. Medlemmer kan indsende bud pr. telefon, e-mail eller brev til anvisningssalgslederen: **Leif Germann Jensen, Gl. Kongevej 172 C, 2. sal, 1850 Frederiksberg C.**

tlf. 33 21 43 67 - e-mail: leif.gj@webspeed.dk

Kommissionsbud modtages senest 2 døgn før anvisningssalget.

Nr.	Beskrivelse	Stand	Limit	H.slag
1	Gitzo stativ			
2	Skulderstativ (Kaiser Video)			
3	Agfa projektor 5x5 (fra ca. 1925)			
4	Kasse med to bakelitkameraer			
5	Kasse med EPISKOP, 5x5 betragter, Sixtomat			
6	Petroleum-mørkekammerlampe (ca. 1890) + div. M.K. udstyr			
7	Div. Mørkekammerudstyr			
8	Agfa magnesium pulverflash, m. tilbehør			
9	2 blikæsker, Agfa + Kodak, til billeder			
10	Projektor med legetøjsbilleder (ca. 1915)			
11	Diverse fotobøger og foto-frimærker			
12	Kodak Vestpocket (127) og Kodak 1-A (116)			
13	Pladekamera 9 x 12			
14	Kodak Junior Projektor 5x5 (bakelit)			
15	AgfaColor planfilm 10x13 + planfilmkassetter			
16	Canon Prima Mini II, m. etui			
17	Praktica brugsvejledn. LB2 + LTL3 + Super TL 1000			
18	Exa I med Domiplan 2.8/50			
19	Zeiss Ikon diaprojektor Ikolux 300 med orig. monterbart magasinskifte			
20	Paul Wolff: Meine Erfahrungen ...farbig, samt Leica brugsanv. fra marts 1931, m.v.			
21	Exa 1c (M42) sort med Zeiss Jena Tessar 2.8/50, fremtræk defekt			
22	Exa Ia med Meritar 2,9/50			
23	Nikon F60, m. AF Nikkor f:4-5,6/35-80mm og brugsanvisninger			
24	HEXI-LUX bakelitkamera med Duo-Luse blitz			
25	Pentax auto 110, m. 2,8/50mm + 2,8/24mm samt motordrive			
26	Petri GX-4, m. Cosina zoom 3,5-4,5/35-70mm. i taske			
27	Welta Weltini II, m. Xenar 2,8/5cm.		200	
28	Welta Welti I, m. Trioplan 2,9/50		150	
29	Kodak Retina Reflex S, m. Xenar 2,8/50			
30	No.1 Pocket Kodak Junior (m. Doublet lens) + taske			
31	Kodak Brownie Senior Six-20 og Brownie Target Six-16			
32	Kodak Retinette IA og Kodak Duaflex			
33	Brewster stereoskop med æske		500	
34	6 stk. Harald Cohen stereobilleder, (heraf 5 stk. ikke-registrerede)		200	
35	7 stk. "tissue"-stereobilleder, (heraf 2 med større skader på bagsiden)		100	
36	17 stk. franske stereobilleder med motiver fra Europa m.m.		100	
37	7 stk. stereobilleder (5 skulpturer, samt 2 danske privatoptagelser)		50	
38	No.1A Pocket Kodak foldekamera	B/C		
39	Temanummer Objektiv nr. 53 Kanonfoto grafen indbundet			
40	Bog: A/S Filmfabrikken Danmark (Jan Nielsen)			
41	Zeiss Ikon. Dia og negativ - fremviser			
42	Bog: 100 Years of Nordisk Film			
43	3 stk. stereobilleder: P. Elfelt nr. 1954, 1389, 1390	A	300	
44	3 stk. stereobilleder: P. Elfelt nr. 4725, 4722, uden nr.	A	300	
45	3 stk. stereobilleder: P. Elfelt nr. 1930, 1943, 2392	A	300	
46	3 stk. stereobilleder: P. Elfelt nr. 1949, 1964, 1975	A	300	
47	3 stk. stereobilleder: P. Elfelt nr. 1963, 1919, 1923	A	300	
48	3 stk. stereobilleder: P. Elfelt nr. 4751, 4754, uden nr.	A	300	

Anvisningssalgslisten til lørdag, d. 23.10.10 i København

Anvisningssalgseffekterne sælges som beset, og Dansk Fotohistorisk Selskab påtager sig intet ansvar for eventuelle fejl og mangler og den anførte tilstandsbetegnelse. Køber og sælger erlægger hver 12,5% til D.F.S. Der afregnes kontant på stedet med såvel køber som sælger. Kredit gives kun til medlemmer, der ikke er til stede ved anvisningssalget. Ved kommissionskøb vil effekterne blive sendt pr. postoprævning. Den, der afgiver bud for trediemand hæfter for budet. Medlemmer kan indsende bud pr. telefon eller skriftligt til anvisningssalgslederen: **Leif Germann Jensen, Gl. Kongevej 172 C, 1850 Frederiksberg C.**

tlf. 33 21 43 67 - e-mail: leif.gj@webspeed.dk
Kommissionsbud modtages senest 2 døgn før anvisningssalget.

Nr.	Beskrivelse	Stand	Limit	H.slag
49	Exakta Varex (nr. 685196) m. Zeiss Jena Tessar 3,5/50 samt lysskaksøger			
50	Leica R3 MOT Electronic		600	
51	Ihagee Exakta stort bælgudstyr			
52	Nikkorex teleforsats, Nikkorex-Tele 1:5.6 m. orig dæksler			
53	The Focal Encyclopedia of Photography (1700s.) og The Focal Manual of Photogr. (600s.)		150	
54	Til Rolleiflex 6000: 3 stk. matskiver + 1 stk. mellemring (ET9) +diverse	A		
55	Div. Canon: Filtre, lens mount convertere m.m.			
56	Div. Canon: Brochurer, modlysbændere, dæksler m.m.			
57	Canon focusing screen L, Flash coupler D mm. (til F-1)			
58	Stort stereografoskop		500	
59	Keystone Visual Survey Telebinocular (Stort, metal-stereoskop, bordmodel)			
60	Stereo daguerreotypi (engelsk?): Kvindeportræt		1500	
61	20 stk. stereobilleder, 1. Verdenskrig		500	
62	Budtz Müller stereobillede fra Tivoli		100	
63	Roger Fenton stereobillede: Falls at the Hermitage, Dunkeld		100	
64	Glas-stereodiapositiv: Belzont's Pyramid at Geezeh (Francis Frith?)		400	
65	Plast-stereoskop: "Stereo Viewer Model PSV-2"			
66	Ferrier & Soulier: 3 stk. Glas-stereodiapositiver (Egypten)		600	
67	13 stk. Hude stereobilleder fra Nationalmuseet		100	
68	Canon FT, m. Canon FL 1,8/50			
69	1 taske New Line (som ny)			
70	Nikon Speedlight SB 20 flash			
71	Topcon RE 2, m. 2,8/28mm.			
72	Nikon FE, m. 2,8/100mm. (fin stand)			
73	Optik til Minolta: 3,5/200 - 1,7/50 - 28-80AF - Zoom			
74	Canon Demi halvformatkamera			
75	Polaroid Land Camera Mod.95 (brun+alu) (flot)			
76	Polaroid Image System i org. box (som nyt)			
77	Motocamera Pathe/Zeiss i taske (fint)			
78	Magasinkamera (ca. år 1900),m. messingoptik (fin stand)			
79	Cine Kodak Eight Mod. 2 (fin stand)			
80	Ricoh TLS 401, m. 2 optik og stativ (fin stand)			
81	Pentax Spotmatic 500, m. 3 optik og flash i taske			
82	Edixa Reflex m. Westanar 2,8/50 (med udløserarm) samt mellemringe			
83	Contaflex I, tidlig model uden selvudløser (nr. A77090), incl. original polfilter m.fl.			
84	Leitz Reprovit II fokuseringsslæde (til bajonet) og projektionshoved		300	
85	Praktica IV B, m. Primotar E 3,5/50			
86	Exakta Varex Ila, m. Jena T 2,8/50			
87	Canoscan 2700F dias/filmscanner i orden med alt tilbehør i org. kasse	A/B		
88	Rodekasse			
89	Minolta Flash Program 5600 HS D	A		
90	Rodekasse			
91	Olympus Flash G 40	A		
92	Rodekasse			
93	Kikkert,gammel enøjet messing i etui	B/C		
94	Rolleiflex håndgreb for toøjede spejlreflexer,med trådudløser	A/B		
95	Skakt til Pentax 6x7 med etui. (brugspræget)	B/C		
96	Fotex minikamera,4x4 cm på 127 film (fremtræder næsten som nyt)	B		

MØDERÆKKEN

NYT MØDESTED

NYT MØDESTED!

Da Medborgerhuset på Østerbro skal renoveres er samtlige møder i 2010 henlagt til:
VUC Hvidovre-Amager. Åmarksvej 1,
2650 Hvidovre.

Der er **INGEN KANTINE** til rådighed.
Medbring selv eventuelle drikkevarer!

TRAFIKMIDLER

S-TOG TIL ÅMARKEN STATION (Køge linien) PARKERING VED S-STATIONEN, MEN IKKE VED VUC.

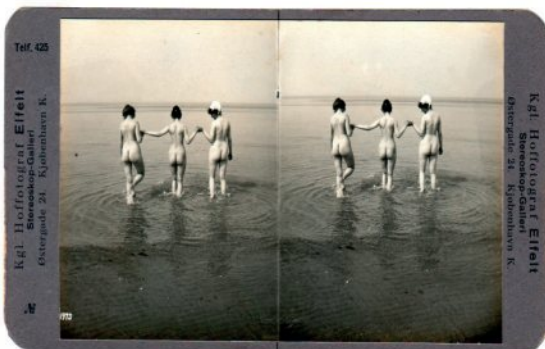
BUS 18 & 132 HAR HOLDEPLADS LIGE VED VUC

Torsdag 16. september

Er der noget, der er mere 3D end damer?

En billedkavalkade med særdeles stereoskopiske damer med Elfelts damer som start.

Der afsluttes med sommerens 'SKROT'

Lørdag 9. oktober

Jyllandsmøde

**Østergades Forsamlingshus
Østergade 33, Middelfart**

Loppemarked, foredrag og anvisningssalg

09:30 Lokalet åbnes

10:00 Loppemarkedet begynder

11:30 Frokostpause, Frokost, som tidligere, kan købes til rimelig pris

**13:00 Foredrag af Kjeld Jensen;
REJSEKAMERAET**

-bærbart i træ og messing

14:00 Anvisningssalget begynder

17:00 Afslutning og oprydning

Torsdag 21. oktober

**De første fuldautomatiske kameraer
for 50 år siden**

Klaus Eckard-Riess vil fortælle om den epokegørende automatiske udvikling specielt indenfor den tyske kameraindustri.

Den japanske kameraindustri fulgte lige i kølvandet som derved yderligere fremmede udviklingen. Bordene vil som gammel skik være fyldt med det herligste 'skrot'

Lørdag 23. oktober

LOPPEMARKED & ANVISNINGSSALG

13:00 Formanden Svann Hugo byder velkommen og loppemarked begynder

15:00 Anvisningssalget begynder, det opstillede fotografika skal være nummereret og anbragt i nummerfølge.

17:00 Afsluttes

Torsdag 18. november

Det gamle København i stereo

Claus Eigtved Neble vil på en rundtur i København vise stereoskopbilleder fra 1860'erne og 1870'erne.

Billederne vil blive forevist med Peter Randløv's nyeste gengivelsesudstyr, hvilket indebærer en hidtil uset skarphed og dybde.

'Skrotsalg' som sædvanlig!

Torsdag 2. december

JULE ANVISNINGSSALG

Bemærk første torsdag i måneden

19:00 bemærk tidspunktet

**Årets store anvisningssalg bestyres af
Andreas Trier Mørch & Svann Hugo.
Fotografika opstilles i nummerfølge**

Goecker

Professionel imaging
Hejrevej 37
2400 København NV
www.goecker.dk

NJAL FOTO

Njalsgade 22. Tlf.: 3254-5590
www.njalfoto.dk

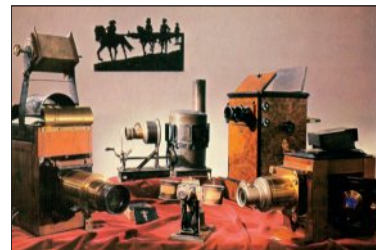
NIVÅ FOTO

Nivå Center 88
2990 Nivå
Tlf.: 4914-1804

NORHERN LIGHT GALLERY

Køb & salg: Fotografier 1839-2009
Salg af: Opbevaringsmaterialer
og fotobøger
www.nlg.dk Adaneman@nlg.dk
Tlf.: 3860-5942

Fotohistorisk Museum

40 78 85 03

www.fotohistoriskmuseum.dk

BESTYRELSE & REDAKTION

Formand:

Svenn Hugo
Orebyvej 27.
4990 Saksbøbing.
Tlf: 5470-5595
Vildmanden@email.dk

Næstformand &

Anvisningssalgsleder:

Leif Germann Jensen
Gl. Kongevej 172 c. II.
1850 Frederiksberg C.
Tlf: 3321-4367 (mellem kl. 10-11)
Leif.gj@webspeed.dk

Redaktør:

Flemming Berendt
Teglårdsvej 308,
3050 Humlebæk.
Tlf: 4919-2299 eller 4589-2496
dfs@post.tele.dk
www.objektiv.dk

Kasserer:

John C. Mikkelsen
Kystvejen 42,
5466 Asperup
Tlf: 6448-1021
Je.jo.mi@mail.dk
Giro konto nr. 150 6447
SWIFT-BIC: DABADKKK
IBAN: DK35 300000015064 47

Bestyrelsesmedlem:

Allan Bunton
Vanløse Allé 70, II. tv.
2750 Vanløse.
Tlf: 3871-0091

Møder vest for Storebælt:

Svend Erik Jeppesen
Arnakvej 74,
8270 Højbjerg.
Tlf: 6150-2124
sej8270@yahoo.dk

Møder vest for Storebælt:

September/oktober og januar/februar

Webmaster:

Leif Johansen
H.C. Andersensvej 7,
6100 Haderslev.
Tlf.: 7452-6038
leif@dagnyleif-johansen.dk

Økonomi & adresseændring:

Kontingent: Danmark kr. 350,- Norden og øvrige
Europa kr. 375,-
Medlemsperiode: 1. januar til 31. december.
Girokort fremsendes i december.
Indmeldelse pr. 1/10-31/12 kr. 85,-
Objektiv udsendes i april/september/december + te-
manummer.

Anvisningssalgsbetingelser:

Tilmelding af fotografika pr. post eller E-post senest
1. marts, 1. august og 1. november.
Henvendelse: Leif Germann Jensen, Gl. Kongevej
172 c, II, 1850 Frederiksberg C.
Tlf.: 3321 4367 (mellem 10-11).
Medlemmer kan fremsende BUD pr. tlf. brev eller E-
-post

Medlemskab af DFS er obligatorisk for deltagelse i
anvisningssalg. Sælger og køber betaler hver 12,5%
i salær til DFS.

Anvisningssalg afholdes ved generalforsamlingen i
Middelfart i april, samt vest for Storebælt i septem-
ber/oktober.

Desuden i København i oktober og december.

Loppemarkeder afholdes i januar/februar samt
samt april og oktober.

Møder i København:

Den 3. torsdag i månederne september-marts kl: 19:30
VUC Hvidovre-Amager. Åmarksvej 1, 2650 Hvidovre (S-tog til døren.

DFS hjemmeside:

www.objektiv.dk
Indholdsfortegnelse for Objektiv indtil nr.115: www.objektiv.dk/
objektiv/objall.htm
Database over alle artikler i Objektiv:
www.objektiv.dk/objektiv/startbase.php

Danmarks Fotomuseum

Hjemmeside www.fotomuseum.dk

Æresmedlemmer:

Flemming Berendt
John Philipp
Kurt Petersen

Følgende har bidraget med materiale og andet:

Danmarks Fotomuseum, Leif Germann Jensen, Carl Brandt, Bornholm Arkiv
og Flemming Berendt (arkiv).

Redaktionen gør opmærksom på at skribenter til artikler IKKE er an-
svarlige for fejlfortolkninger og oplysninger der hidrører fra dokumen-
ter, artikler eller bøger.

Alle rettigheder forbeholdes. Mekanisk, fotografisk eller anden gengivel-
se af skriftet, samt dele deraf, er KUN tilladt efter skriftlig tilladelse fra
Dansk Fotohistorisk Selskab. No part of this publication may be repro-
duced in any form without permission in writing from DFS.

Copyright 2010. ISBN 0107-6329.

PHOTOGRAFICA

SKINDERGADE 41 · 1159 KØBENHAVN K · TEL. 33 14 12 15 · WWW.PHOTOGRAFICA.COM

